

อิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี

นายธนา คำแท้
รหัส 43523869

งานวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา 215481 การวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์

ภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. 2546

หัวข้องานวิจัย อธิพิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยม
ศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัด
ชลบุรี
โดย นายธนา คำแท้
ภาควิชา นิเทศศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์รัชณี วงศ์สุมิตร

ภาควิชา นิเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา อนุมัติให้
งานวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา 215481 งานวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์

คณะกรรมการสอบงานวิจัย

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์รัชณี วงศ์สุมิตร)

..... กรรมการ
(อาจารย์สุชาดา ราษฎร์รักษา)

นายธนา คำแท้ : อิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี
อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์รัชณี วงศ์สุมิตร

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 150 คน จากนั้นก็นำไปประมวลผลข้อมูลผ่านทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS 10.0 for windows เพื่อคำนวณหาสถิติที่ต้องการ

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ ในระดับมาก
2. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้มีการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ในระดับมาก
3. กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ในระดับน้อย
4. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ,อายุ,ระดับการศึกษา และรายได้ของบิดามารดา) ที่ต่างกันไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน
5. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ) ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ (อายุ,ระดับการศึกษา และรายได้ของบิดามารดา) ที่ต่างกันไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นที่ต่างกัน
6. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน
7. การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้สามารถลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความช่วยเหลือและการสนับสนุนจากอาจารย์หลายท่าน ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์รัชณี วงศ์สุมิตร อาจารย์ที่ปรึกษา ที่คอยให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นต่างๆ และช่วยตรวจสอบแก้ไขงานวิจัยอย่างถี่ถ้วน อาจารย์สุชาติ ราษฎร์รักษา ที่คอยให้คำปรึกษาแก่ผู้วิจัย จนทำให้งานวิจัยสำเร็จไปด้วยดี

ขอบคุณเพื่อนๆ และน้องๆ ที่ช่วยเหลือในการแจกแบบสอบถาม ขอบคุณทุกคนในครอบครัวที่เป็นกำลังใจ

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณบุคคลดังกล่าวมาทุก ๆ คน

นายธนา คำแท้

สารบัญ

บทที่

หน้า

1. บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของงานวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
สมมติฐาน.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5

2. แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน.....	6
ทฤษฎีการเปิดรับสื่อ (SelectiveProcess).....	7
แนวคิดเรื่องละครโทรทัศน์.....	10
แนวคิดเรื่องคุณลักษณะและพัฒนาการของเด็ก.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับความก้าวร้าว.....	15
เด็กกับพฤติกรรมการเล่นแบบโทรทัศน์.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	29
เกณฑ์การให้คะแนน.....	29
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4. ผลการวิจัย	
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา.....	33
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ.....	45
5. สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย.....	49
อภิปรายผล.....	50
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	54
ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย.....	55

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ.....	33
2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ.....	34
3. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา.....	35
4. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือน.....	36
5. พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างใน 1 สัปดาห์.....	37
6. แสดงละครโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับชม.....	38
7. แดงการรับรู้พฤติกรรมของตัวแสดงในละครโทรทัศน์.....	40
8. แสดงการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	41
9. พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของประชากรกลุ่มตัวอย่าง.....	43
10. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศกับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์.....	45
11. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุกับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์.....	46
12. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษากับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์.....	47
13. เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือนกับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์.....	48
14. เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
15. เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น ของกลุ่มตัวอย่าง.....	50
16. เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษา ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น ของกลุ่มตัวอย่าง.....	51
17. เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ของบิดามารดา ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น ของกลุ่มตัวอย่าง.....	52

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่

หน้า

18. เปรียบเทียบการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ต่อการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง.....53
19. การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น.....54

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 1

อิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หนุ่มอกหักยิ่งเพื่อนนักเรียนหญิงตาย! ข่าวความรุนแรงสะเทือนขวัญลักษณะนี้ในสังคมไทย ยุคปัจจุบันที่เราพบเห็นในสื่อมวลชนนั้น นับวันจะมีจำนวนมากขึ้น รูปแบบซับซ้อนและหลากหลายมากขึ้น แต่ความรุนแรงที่เป็นข่าวนั้นยังเป็นเพียงแค่เศษส่วนอันน้อยนิดเท่านั้น ในความจริงแล้วความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับสมาชิกในสังคมนั้น เกิดขึ้นทุกนาที ทุกที่ ไม่ว่าจะเป็นในบ้าน ในชุมชน หรือแม้กระทั่งสถานศึกษา ในรูปแบบแตกต่างกันไป ตั้งแต่การตะคอก คำทอ ทูตตี ไปจนถึงทำร้ายร่างกายและจิตใจกันด้วยวิธีที่บางครั้งไม่น่าเชื่อว่าจะเป็นการกระทำของมนุษย์ ซึ่งก่อผลกระทบเรื้อรังและบางครั้งซ่อนเร้นพร้อมที่จะก่อให้เกิดความรุนแรงต่อไปยังเด็กและเยาวชนรุ่นต่อไป ไปอย่างยากที่จะคลี่คลาย

วัยเด็กเป็นวัยที่สำคัญของชีวิต เพราะเป็นวัยที่เป็นรากฐานของการพัฒนาทางความคิดและบุคลิกลักษณะของมนุษย์ การพัฒนาทางการเรียนรู้ในวัยเด็กนั้นเป็นไปอย่างรวดเร็ว เด็กจะพยายามเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ จากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว เพื่อนำมาจดจำตีความตามความรู้สึกรู้สึกนึกคิด และผลจากการตีความจะเป็นแนวโน้มสู่การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมที่ได้จากการเรียนรู้

โทรทัศน์เป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อชีวิตในยุคปัจจุบัน โทรทัศน์ยังแพร่หลายและมีอิทธิพลมากขึ้นเท่าใด ก็ยังมีผู้เป็นห่วงถึงผลกระทบของโทรทัศน์ที่มีต่อสังคม โดยเฉพาะบทบาทของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก เพราะเด็กคิด โทรทัศน์มากกว่าผู้ใหญ่ไม่ว่ารายการนั้นจะสร้างมาสำหรับเด็กหรือไม่ เด็กก็จะดูได้อย่างเพลิดเพลิน

บทบาทของสื่อโทรทัศน์ต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน ในสมัยปัจจุบันเป็นยุคของ “วัฒนธรรมทางโทรทัศน์” (Television Culture) เนื่องจากสื่อโทรทัศน์มีอิทธิพลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อย่างกว้างขวางในชีวิตประจำวันของผู้คน และเป็นศูนย์กลางของการสร้างสรรค์วัฒนธรรมสังคมในเชิงปริมาณนั้น เกือบทุกบ้านของประเทศไทย มีโทรทัศน์ประจำบ้าน และแม้จะไม่มีโทรทัศน์เป็นของตัวเอง ก็แทบจะไม่มีคนไทยคนไหนไม่เคยดูโทรทัศน์เลยในชีวิต ในส่วนของคุณภาพ เนื่องจากโทรทัศน์นั้นมีคุณลักษณะดีเด่นหลายประการ เช่น เป็นสื่อที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบ ผู้ใช้จึงไม่จำ

เป็นต้องอ่านออกเขียนได้ (จึงดูชมกันได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษา) เป็นสื่อที่ไม่ต้องจ่ายเงินตามเวลาเปิดรับ ฯลฯ (กาญจนา แก้วเทพ และคณะ, 2540)

เมื่อกล่าวถึงเฉพาะผู้คนที่เป็เด็ก เนื่องจากโทรทัศน์เป็นสื่อภายในบ้าน (Domestic Media) จึงทำให้แม้แต่เด็กเล็กๆ ก็มีโอกาสดูได้มากที่สุด ด้วยช่วงเวลาแพร่ภาพที่ยาวนานประกอบกับพ่อแม่ให้การสนับสนุน (ซึ่งพ่อแม่ส่วนใหญ่เห็นว่าดีกว่าการออกไปวิ่งเล่นนอกบ้าน) จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่ผลงานวิจัยทุกชิ้นนั้นจะระบุตรงกันถึงสิ่งที่เด็กทำในอันดับแรกเมื่อมีเวลาว่าง คือ การดูโทรทัศน์ สำหรับแบบแผนโดยทั่วไปขอพฤติกรรมการดูโทรทัศน์ของเด็กนั้น จะเริ่มตั้งแต่เด็กมีอายุประมาณ 2 ปี เด็กจะรู้จักดูโทรทัศน์โดยสนใจภาพและเสียงที่เกิดขึ้น เด็กในวัยนี้จนถึงก่อนเข้าโรงเรียน (2-5 ปี) จะมีโอกาสดูโทรทัศน์มากกว่าช่วงอื่น ๆ เพราะอยู่บ้านทั้งวัน (ในทางตรงกันข้ามรายการสำหรับเด็กในวัยนี้จะมีน้อยมาก) ส่วนเด็กในวัยเรียนช่วงประถม (6-11ปี) จะมีเวลาดูโทรทัศน์หลังจากเลิกเรียนแล้ว ซึ่งในช่วงเวลานี้สถานี่ต่าง ๆ มักจะจัดรายการสำหรับเด็กเอาไว้ปัจจุบันเด็กจะมีช่วงเวลาดูโทรทัศน์ที่ยาวนานขึ้น ตั้งแต่ 5-6 โมง-จนกระทั่งถึงถึงละครหลังข่าวส่วนวันเสาร์และวันอาทิตย์หรือวันหยุด เด็กจะมีเวลาดูโทรทัศน์มากกว่าวันธรรมดา, โดยเฉพาะครึ่งวันเช้า จึงนับว่าสื่อโทรทัศน์ที่เข้ามามีบทบาทเกี่ยวข้องกับการใช้เวลาในชีวิตประจำวันของเด็กมากที่สุด

แม้แต่เด็กในวัย 2-3 ขวบก็พบว่า ใช้เวลาในการดูโทรทัศน์ถึงวันละ 1-2 ชั่วโมง เช่นในประเทศญี่ปุ่น ขณะแม่ต้องสาละวนอยู่กับงานบ้านประจำวัน มักจะเปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้เป็นพื้นเสียงลูก เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กชนกวนใจแม่ จนมีการกล่าวกันว่า เด็กสมัยนี้โตขึ้นด้วยโทรทัศน์มากกว่าการเลี้ยงดูอบรมของพ่อแม่ (วิภา, 2531)

ละครจัดเป็นสื่อโทรทัศน์รูปแบบหนึ่งมีทั้งรูปแบบการนำเสนอแบบเป็นตอนๆ และจบในวันเดียว ส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาที่เร้าอารมณ์ เช่น ตลกเบาสมอง ชิงรักหักสวาท ฆ่ากรรมนองเลือด เพื่อให้คนดูได้สนใจติดตามและจากการใช้เนื้อหาเหล่านั้นได้ก่อให้เกิดการขึ้นต่อสังคมในทางที่ผิด เช่น การเน้นความรุนแรง ช่วยกามอารมณ์ การใช้วาจาหยาบคายเสียดสี ซึ่งการเปิดชิงละครอย่างต่อเนื่องในปริมาณมาก ทำให้โอกาสที่บุคคลจะทำพฤติกรรมที่แสดงถึงความก้าวร้าวรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งผลงานวิจัยหลายชิ้น เช่น งานวิจัยของ Huesmann และคณะ (1972) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกาเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กประถมศีกษาปีที่3 พบว่า ยิ่งเด็กมีการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงในปริมาณมากเท่าใด ก็จะทำให้เขาเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบของการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง ด้วยการใช้พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงมาเป็นทางเลือกในการปฏิบัติมากขึ้นเท่านั้น เป็นต้น

การศึกษาถึงอิทธิพลของโทรทัศน์ต่อเด็กนั้น นับได้ว่าเกิดขึ้นครั้งแรกจากการศึกษาวิจัยของ Schramm , Lyle และ Parker (1961) ที่ได้รวบรวมข้อมูลจำนวนซึ่งแสดงให้เห็นว่าโทรทัศน์มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างยิ่งต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและผิดศีลธรรมของเด็กวัยรุ่นจำนวนมาก โดยระบุว่า เป็นต้นแบบให้เด็กลอกเลียนพฤติกรรมผิดๆเหล่านั้นนับว่าวิจัยในครั้งนั้นได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวอย่างสูง ในการศึกษาถึงอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก ซึ่งต่อมาได้ขยายวงกว้างไปยังประเด็นปัญหาเรื่อง ความรุนแรง พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมบริโภคนิยม งานวิจัยต่างๆ ล้วนแต่สรุปว่า โทรทัศน์มีส่วนสำคัญอย่างมากในการกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมรุนแรงแสดงพฤติกรรมทางเพศ รวมทั้งมีการบริโภคที่ผิดลักษณะอีกด้วย (ปิ่นพิชิตา, 2536)

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยได้นำพฤติกรรมการชมละครโทรทัศน์และพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กมาเป็น แนวทางในการศึกษาวิจัย “อิทธิพลของละครโทรทัศน์มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี” ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ในเด็กนักเรียนโรงเรียน สาริตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 150 คนเท่านั้น สำหรับละครโทรทัศน์หมายถึง ละครที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สีช่อง 3, 5, 7, 9, 11 และไอทีวี จำนวน 6 ช่อง สำหรับเรื่องที่น่าสนใจนำมาใช้ทำการวิจัยมีดังต่อไปนี้ 1. เรื่องก๊วจะไม่รัก 2. เรื่องรักสุดฟ้าต่ำสุดโลก 3. เรื่องเลือดขัตติยา 4. เรื่องคู่กรรม 5. เรื่องห้องหุ่น 6. เรื่อง

เขียวหวาน 2001 7. เรื่องไฟสีเงิน 8. เรื่องโซ่เสนหา 9. เรื่องแม่ยายสะอื้น 10. เรื่องเจ็ดพระกาฬ 11. เรื่องกาเหว่าที่บางเพลง และ 12. เรื่องเบญจาทิตา ความรัก โดยละครทั้งหมดออกอากาศตั้งแต่เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547

คำนิยามศัพท์

ความรุนแรง	การกระทำที่แสดงความก้าวร้าว ไซ้กำลัง ต่อผู้อื่นทั้ง การใช้วาจา และการกระทำ
เด็ก	เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี
ละครโทรทัศน์	ละครชุดที่แสดงทางโทรทัศน์ มีการตกแต่งฉากให้เหมือนจริง ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึงละครที่แพร่ภาพออกอากาศในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ. 2546 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 แบ่งเป็นเรื่องต่างๆ ดังนี้ 1. เรื่องที่ว่าจะไม่รัก 2. เรื่องรักสุดฟ้าต่ำสุดโลก 3. เรื่องเลือดชาติดียว 4. เรื่องคู่กรรม 5. เรื่องห้องหุ่น 6. เรื่องเขียวหวาน 2001 7. เรื่องไฟสีเงิน 8. เรื่องโซ่เสนหา 9. เรื่องแม่ยายสะอื้น 10. เรื่องเจ็ดพระกาฬ 11. เรื่องกาเหว่าที่บางเพลง และ 12. เรื่องเบญจาทิตา ความรัก
อิทธิพล	สิ่งที่สามารถทำให้มนุษย์ปรับเปลี่ยนความคิด และการกระทำให้คล้อยตามหรือตกอยู่ภายใต้คำสั่งได้
พฤติกรรม	การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ ไม่ว่าจะการกระทำนั้นผู้กระทำจะกระทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และไม่ว่าผู้อื่นจะสังเกตการกระทำนั้นหรือไม่ก็ตาม การพูด การได้ยิน การเดินการเข้าใจ การคิด การรู้สึก โกรธ ต่างก็เป็นพฤติกรรมทั้งสิ้น
สมมติฐาน	

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน
2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน มีผลต่อการใช้พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

3. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

4. การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อองค์กรของรัฐในการในการกำหนดนโยบายวางแผนประชาสัมพันธ์เรื่องการลดความรุนแรงในละครโทรทัศน์ และกำกับดูแลสื่อมวลชนให้เพิ่มความระมัดระวังในการแพร่ภาพ การใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นของตัวแสดงในละครโทรทัศน์

เพื่อเป็นประโยชน์ต่อสื่อมวลชนในการคัดสรรคดีเรื่องราว ที่จะนำออกอากาศทางโทรทัศน์ให้มีความเหมาะสมกับเด็กและเยาวชนมากขึ้น

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน
2. ทฤษฎีการเปิดรับสื่อ (Selective Process)
3. แนวคิดเรื่องละครโทรทัศน์
4. แนวคิดเรื่องคุณลักษณะและพัฒนาการของเด็ก
5. แนวคิดเกี่ยวกับความก้าวร้าว
6. เด็กกับพฤติกรรมการเล่นแบบโทรทัศน์
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการสื่อสารมวลชน

การสื่อสารมวลชน (Mass Communication) เป็นการสื่อสารประเภทหนึ่งที่มีผู้ส่งสารมุ่งส่งสารไปยังมวลชนหรือกลุ่มบุคคลที่มีเป็นจำนวนมาก โดยอาศัยสื่อสารมวลชน (Mass Media) ซึ่งเป็นสื่อที่เข้าถึงคนจำนวนมากที่มีความหลากหลายได้อย่างรวดเร็ว ภายในเวลาเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน การสื่อสารมวลชนเป็นการสื่อสารที่มีลักษณะเฉพาะแตกต่างไปจากการสื่อสารประเภทอื่นดังนี้

1. ผู้ส่งสาร (Source) ผู้ส่งสารของการสื่อสารมวลชนไม่ใช่ปัจเจกบุคคล หากเป็นองค์กรขนาดใหญ่ที่มีเงินลงทุนสูง และมีการจัดแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างเป็นระบบระเบียบ
2. สาร (Message) เนื้อหาของการสื่อสารมวลชน ไม่ได้มีเนื้อหาเฉพาะเจาะจงถึงใครคนใดคนหนึ่ง ถ้าพิจารณาถึงเนื้อหาของสื่อมวลชน สามารถแบ่งได้เป็น 6 ประเภทดังนี้ (Hiebert, Ungurait and Bhon : 1975)

- 1) ข้อมูลข่าวสาร สื่อมวลชนต้องเสนอข่าวสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตโดยทั่วไป
- 2) วิเคราะห์และตีความคือ การช่วยประเมินสถานการณ์ และมุมมองต่อเรื่องราวที่เกิดขึ้น
- 3) การศึกษาคือ ให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อให้เกิดขบวนการคิดสร้างสรรค์ และ การถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม

- 4) การโน้มน้าวใจและการประชาสัมพันธ์คือ การเป็นสื่อในการเผยแพร่ข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
- 5) การขายและการโฆษณา คือ เป็นเครื่องมือทางการตลาด เพื่อให้เกิดการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจของประเทศ
- 6) การผ่อนคลาย เป็นเนื้อหาที่มุ่งให้ผู้รับสารได้รับความเพลิดเพลิน เกิดความสนุกสนาน ผ่อนคลายความตึงเครียด

3. สื่อ (Channel) สื่อมวลชนเป็นสื่อที่มีความซับซ้อนทางเทคโนโลยี สามารถที่จะส่งสารไปยังผู้รับสารที่ไม่รู้จักกันเป็นจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน ทั้งที่ผู้รับสารเหล่านั้นอยู่ห่างไกลกัน

4. ผู้รับสาร (Receiver) ผู้รับสารของการสื่อสารมวลชนมีเป็นจำนวนมาก ทั้งยังมีความหลากหลายด้วย ทั้งเพศ อายุ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สถานภาพทางสังคมและอาชีพ โดยผู้รับสารเหล่านี้ไม่เป็นที่รู้จักของผู้ส่ง และผู้ส่งสารก็ไม่อาจที่จะเลือกผู้รับสารได้ (เกศินี 2542; 87-888) ผู้รับสารสามารถแบ่งตามการกระทำได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. ผู้รับสารที่เป็นผู้ถูกกระทำโดยการสื่อสาร (Passive Receiver) ผู้รับสารที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะคติ และพฤติกรรมเนื่องจากการสื่อสาร ซึ่งอาจเกิดผลจากการเปลี่ยนแปลงโดยตรงทันที หรือโดยอ้อมและใช้เวลาก็ได้

2. ผู้รับสารเป็นผู้กระทำการสื่อสาร (Active Receiver) หมายถึงผู้รับสารที่มีอิทธิพลในการกำหนดการสื่อสารได้ เช่น กำหนดผู้ส่งสาร กำหนดข่าวสาร และกำหนดสื่อ เป็นต้น (สุโขทัยธรรมมาธิราช 2540: 299)

ทฤษฎีการเปิดรับสื่อ (Selective Process)

ข่าวสาร เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตมนุษย์ และมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อนมนุษย์เกิดความไม่เข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใด ความต้องการข่าวสารก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น และการที่ข่าวสารจะเข้าถึงความสนใจของผู้รับสารได้นั้น มักจะผ่านกระบวนการเลือกรับข่าวสารของบุคคลนั้นแล้ว ซึ่งกระบวนการเลือกข่าวสารนี้ Joseph T. Clapper (อ้างถึงในกิตติมา สุรสุนธิ ,2533,หน้า 46) ได้กล่าวดังนี้

“ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้าไปในบุคคลแต่ละคน จากช่องทางต่างๆ นั้นมักจะถูกคัดเลือกลงอยู่ตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจ มีประโยชน์ และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสาร จะเป็นข่าวสารที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร ดังนั้นในฐานะของผู้รับสารจำเป็นต้องเข้าใจถึงกระบวนการ”

ในกระบวนการเลือกรับข่าวสารของมนุษย์นั้น มีอยู่ด้วยกัน 3 ขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกเปิดรับ (Selective Exposure) บุคคลจะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งต่างๆ ตามความสนใจ และความต้องการเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาหรือสนองตอบความต้องการของตน

2. การเลือกให้ความสนใจ (Selective Attention) นอกจากจะเลือกเปิดรับข่าวสารแล้ว บุคคลยังเลือกให้ความสนใจเฉพาะข่าวสารที่สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อเดิมของตน

3. การเลือกรับรู้ (Selective Retention) นอกจากบุคคลจะเลือกรับเลือกตีความข่าวสารที่ได้รับไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อน ในกรณีที่ข่าวสารที่ได้รับมาใหม่มีความขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อเดิม บุคคลมักจะบิดเบือนข่าวสารนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตน

นอกจากมนุษย์จะมีกระบวนการเลือกรับข่าวสาร ดังที่กล่าวไว้ทั้ง 3 ขั้นตอนข้างต้นแล้ว ยังมีองค์ประกอบย่อยที่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเลือกรับข่าวสารดังที่ วิลเบอร์ ชเรมม์ (Wilbur Schramm) กล่าวไว้ต่อไปนี้คือ

1. ประสบการณ์ เป็นสิ่งทำให้ผู้รับสารแสวงหาข่าวสารแตกต่างกัน
2. การประเมินสาระ ประโยชน์ของข่าวสาร ผู้รับสารจะแสวงหาข่าวสารเพื่อสนองจุดประสงค์ของตนอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. ภูมิหลังแตกต่างกัน ทำให้มีความสนใจต่างกัน
4. การศึกษาและสภาพแวดล้อม ทำให้มีความแตกต่างในพฤติกรรมการเลือกรับสื่อและเนื้อหาข่าวสาร
5. ความสามารถในการรับข่าวสาร เกี่ยวกับสภาพร่างกายและจิตใจที่ทำให้พฤติกรรมการเปิดรับสารต่างกัน
6. บุคลิกภาพทำให้มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติการ โน้มโน้มใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร
7. อารมณ์ สภาพอารมณ์ของผู้รับสาร ทำให้ผู้รับเข้าใจความหมายของข่าวสารหรืออาจเป็นอุปสรรคของความเข้าใจความหมายของข่าวสารก็ได้
8. ทัศนคติ เป็นตัวกำหนดท่าทีของการรับและตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือข่าวสารที่ได้รับ

นอกจากนี้ เมอร์ริล และโลเวนสไตน์ (Merill and Lowenstein: 1971) ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมกาเปิดรับสื่อและข่าวสารที่มีต่อการยอมรับหรือปฏิเสธนวัตกรรมดังนี้

1. ความเหงา เพราะมนุษย์ต้องการมีเพื่อนไม่สามารถอยู่ได้โดยลำพัง ต้องหันมาสื่อสารกับผู้อื่น และแท้จริงคนบางส่วนพอใจที่จะอยู่กับสื่อมากกว่าจะอยู่กับบุคคลในบางครั้ง

2. ความอยากรู้อยากเห็น เพราะเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ที่ต้องการจะรับรู้ข่าวสารเพื่อตอบสนองความต้องการอยากรู้อยากเห็นของคุณ ไม่ว่าสิ่งที่คุณอยากรู้นั้นจะมีผลกระทบต่อตนเองทั้งทางตรงหรือทางอ้อม หรืออาจเป็นผลกระทบต่อผู้อื่น

3. ประโยชน์ใช้สอย โดยทั่วไปมนุษย์เป็นผู้มีความเห็นแก่ตัว ในฐานะที่เป็นผู้รับข่าวสาร จึงต้องการแสวงหาข่าวสาร และใช้ข่าวสารบางอย่างเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง เพื่อช่วยให้ความคิดเห็นต่อตนเองบรรลุผล และเพื่อให้ได้รับข่าวสารที่จะช่วยให้ตนเองได้รับความรู้ ความสะดวกสบายปลอดภัย รวมทั้งให้ได้รับข่าวสารที่ทำให้ตนเองเกิดความสนุกสนานบันเทิง เพื่อตอบสนองความต้องการของตนเอง

4. สาเหตุจากตัวสื่อ ซึ่งมีลักษณะกระตุ้นชี้นำทำให้ผู้รับสารต้องการได้รับข่าวสารนั้นจากสื่อที่ตอบสนองและทำให้เกิดความพึงพอใจ เช่น คนดูโทรทัศน์ อ่านหนังสือพิมพ์ หรือฟังวิทยุแทนการออกนอกบ้าน เป็นต้น

สื่อเป็นพาหนะที่นำข่าวสารจากผู้ส่งสารมายังผู้รับสาร ทำให้ไม่จำเป็นที่ทั้งสองฝ่ายจะต้องเผชิญหน้ากัน (Face To Face) เสมอไป เช่น จดหมาย หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง

ด้วยคุณลักษณะและรูปแบบที่หลากหลายของสื่อ ผู้ส่งสารจึงมีโอกาสเลือกใช้สื่อได้มาก แต่เป้าหมายของการเลือกนี้ คือ เพื่อให้เข้าถึงผู้รับสาร ดังนั้น จึงจำเป็นต้องเข้าใจในการเปิดรับสื่อของผู้รับสารเป็นสิ่งสำคัญ

ผู้รับสื่อจะเปิดเลือกรับสื่อตามลักษณะดังนี้

1. เลือกสื่อที่สามารถจัดหาได้ (Availability) ธรรมชาติของมนุษย์นั้นจะใช้ความพยายามเพียงระดับหนึ่งเท่านั้น อะไรที่ได้มายากมากๆ มักจะไม่ได้รับการรับเลือกแต่ถ้าสามารถได้มาไม่ยากนักมักจะเลือกสิ่งนั้น เช่นเดียวกับสื่อ ผู้รับสารจะเลือกรับสื่อที่ไม่พยายามมาก

2. เลือกสื่อที่สอดคล้อง (Consistency) กับความรู้ ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติของตน

3. เลือกสื่อที่ตนสะดวก (Convenience) ผู้รับสารสามารถเลือกรับสื่อได้ทั้งทาง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุกระจายเสียง หนังสือพิมพ์ นิตยสาร หรือสื่อบุคคล แต่ละคนจะมีพฤติกรรมการับสื่อที่แตกต่างกันตามสะดวก

4. เลือกรับสื่อตามความเคยชิน (Accustomedness) คือการไม่ค่อยเปิดรับสื่อที่ต่างไปจากเดิม
5. ลักษณะเฉพาะของสื่อ เช่น หนังสือพิมพ์สามารถให้รายละเอียดที่ดีกว่า ราคาถูกกว่าและสามารถนำติดตัวไปได้ทุกแห่ง ส่วนวิทยุโทรทัศน์ ทำให้เห็นภาพเป็นจริงได้ เร้าใจ มีความรู้สึกร่วมในเหตุการณ์ และขณะดูโทรทัศน์สามารถพักผ่อนอริยาบถได้ เป็นต้น

แนวคิดเรื่องละครโทรทัศน์

ละครจัดเป็นสื่อโทรทัศน์รูปแบบหนึ่งมีทั้งรูปแบบการนำเสนอแบบเป็นตอนๆ และจบในวันเดียว ส่วนใหญ่จะมีเนื้อหาที่เร้าอารมณ์ เช่น ดลกเบาสมอง ชิงรักหักสวาท ฆากรรมนองเลือด เพื่อให้คนดูได้สนใจติดตามและจากการใช้เนื้อหาเหล่านั้น ได้ก่อให้เกิดการขึ้นต่อสังคมในทางที่ผิด เช่น การเน้นความรุนแรง ยั่วยุอารมณ์ การใช้วาจาหยาบคายเสียดสี ซึ่งการเปิดชิงละครอย่างต่อเนื่องในปริมาณมาก ทำให้โอกาสที่บุคคลจะทำพฤติกรรมที่แสดงถึงความก้าวร้าวรุนแรงมากยิ่งขึ้น ทั้งผลงานวิจัยหลายชิ้น เช่น งานวิจัยของ Huesmann และคณะ (1972) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวของเด็กประถมศึกษาปีที่3 พบว่า ยิ่งเด็กมีการเปิดรับสื่อที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความรุนแรงในปริมาณมากเท่าใด ก็จะทำให้เขาเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบของการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ด้วยการใช้พฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงมาเป็นทางเลือกในการปฏิบัติมากขึ้นเท่านั้น เป็นต้น

การศึกษาถึงอิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อเด็กนั้น นับได้ว่าเกิดขึ้นครั้งแรกจากการศึกษาวิจัยของ Schramm, Lyle และ Parker (1961) ที่ได้รวบรวมข้อมูลจำนวนซึ่งแสดงให้เห็นว่าโทรทัศน์มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างยิ่งต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวและผิดศีลธรรมของเด็กวัยรุ่นจำนวนมาก โดยระบุว่า เป็นต้นแบบให้เด็กลอกเลียนพฤติกรรมผิดๆเหล่านั้นนับว่าวิจัยในครั้งนั้นได้ก่อให้เกิดการตื่นตัวอย่างสูง ในการศึกษาถึงอิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็ก ซึ่งต่อมาได้ขยายวงกว้างไปยังประเด็นปัญหาเรื่องความรุนแรง พฤติกรรมทางเพศและพฤติกรรมบริโภคนิยม งานวิจัยต่างๆ ล้วนแต่สรุปว่า โทรทัศน์มีส่วนสำคัญอย่างมากในการกระตุ้นให้เด็กแสดงพฤติกรรมรุนแรงแสดงพฤติกรรมทางเพศ รวมทั้งมีการบริโภคที่ผิดลักษณะอีกด้วย (ปัทมา, 2536)

แนวคิดเรื่องคุณลักษณะและพัฒนาการของเด็ก

วัยเด็กตอนปลายก่อนเข้าสู่วัยรุ่น วัยเด็กระยะนี้จัดเป็นวัยที่เด็กเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ศึกษา จะอยู่ในระหว่างอายุ 10-15 ปี จัดได้ว่ากำลังอยู่ในระยะที่สามารถหล่อหลอม คุณลักษณะต่างๆ ให้เกิดขึ้นกับเด็กเหล่านี้ได้โดยง่าย เหตุที่กล่าวว่าเป็นเด็กที่สามารถรับการสั่งสอนอบรมต่างๆ ได้โดยง่าย ก็เพราะโดยธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ก็คล้ายกับของเด็กในวัยทารกและเด็กเล็ก กล่าวคือ ยังมีความยืดหยุ่นในตัวต่อการพัฒนาสิ่งต่างๆ เป็นอย่างมากในด้านของการเติบโตทางร่างกาย เด็กในระยะนี้จะมีความร่าเริงในการควบคุมร่างกายเป็นอย่างดี การเจริญเติบโตทางร่างกายยังได้อายุอยู่ในอัตราที่สูง โดยปกติแล้วเด็กจึงต้องการพักผ่อนสลับกับกิจกรรมต่างๆ อยู่ด้วยเช่นกัน

ส่วนในด้านการเจริญเติบโตทางสติปัญญา เด็กในวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองสิ่งๆ ขยายวงกว้างขึ้นอย่างมาก มีข้อสังเกตว่า เด็กไทยของเรา โดยเฉพาะในชนบทมีความกระตือรือร้นต่อการที่คิดหรือทำน้อยมาก ทำไม่ลักษณะโดยธรรมชาติของเด็กจึงไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็น ต่างฝ่ายต่างโทษสิ่งอื่น ผู้ใหญ่มักจะได้ลองสำรวจตัวเองว่าวันหนึ่ง ๆ ได้เปิดโอกาสให้เด็กของตนได้แสดงออกทางด้านความคิดและความรู้สึกมากน้อยเพียงใด

สำหรับการเติบโตทางด้านอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติ เด็กวัยนี้ตาม ธรรมชาติสามารถควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ ได้ดีพอสมควร ขณะเดียวกันก็มีความรู้สึกเป็นตัวของตัวเอง ครูและผู้ปกครองควรทำความเข้าใจว่าเจริญเติบโตเข้าสู่ภาวะทางด้านนี้ไม่เหมือนกับการเจริญเติบโตทางร่างกาย ซึ่งมีการตัดสินใจที่ง่ายกว่า การพัฒนาของเด็กในด้านอารมณ์ ความรู้สึก และทัศนคติของเด็กในวัยนี้ จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยการฝึกอบรมทั้งที่บ้านและทาง โรงเรียนทั้งผู้ปกครองและครูจะต้องเป็นแม่แบบที่ดีให้กับเด็ก พ่อแม่ที่ขี้โมโหและมักหาทางแก้ปัญหาด้วย วิธีการรุนแรงให้เด็กพบเห็นอยู่บ่อยๆ จึงเป็นแบบอย่างที่ไม่ดีให้กับเด็กซึมซับเข้าไปได้โดยง่ายและมักจะแก้ปัญหาหรือแสดงพฤติกรรมต่างๆ ตามแนวทางเดียวกับที่เด็กพบเห็น เพราะเด็กมีความยืดหยุ่นในตัวอย่างมากต่อการรับสิ่งต่างๆ ทั้งทางดีและทางชั่ว เป็นที่ยอมรับกันว่าในที่สุดที่สัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และเด็กเป็นไปอย่างราบรื่น อบอุ่น เด็กจะมีโอกาสที่ดีที่สุดที่จะเจริญเต็มที่ทางอารมณ์และสังคม เพราะในบรรยากาศเช่นนั้นเด็กมีโอกาสได้แสดงความต้องการของตนและมีความเชื่อมั่นว่า การแสดงออกของตนจะได้รับการตอบสนองเป็นอย่างดีจากผู้ใหญ่ที่รักและต้องการตน ขณะเดียวกันเด็กจะตอบสนองผู้ใหญ่ด้วยความรักเอาใจใส่ และมีผลทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นมิตรต่อคนอื่นๆ รอบข้างอีกด้วย

นอกจากเรื่องคุณลักษณะและพัฒนาการของเด็กวัย 10-15 ปี แล้ว ยังต้องคำนึงถึงความต้องการของเด็กด้วย Klapper(1960) ได้กล่าวไว้ว่าบุคคลจะเลือกรับสารที่ตรงกับความสนใจความต้องการและ

ไม่รับสารที่ไม่ตรงกับทัศนคติและความคิดเห็นของตน เรื่องราวของความสนใจของเด็กนี้ มีผู้ศึกษาค้นคว้าไว้หลายท่าน Ruth (1968) ได้อธิบายถึงความสนใจของเด็กในวัย 10-15 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยก่อนวัยรุ่นและวัยรุ่นกว่า เด็กอยู่ในช่วงก่อนวัยรุ่นนั้นชอบที่จะอยู่ร่วมกัน จับกลุ่มทำกิจกรรมต่างๆ ชอบการผจญภัย เดินทางไกลไปตั้งแคมป์ ส่วนใหญ่จะชอบกีฬากลางแจ้งทุกประเภท ชอบที่จะมีอิสระในการที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดก็ตาม แต่ก็ยังติดเพื่อน และชอบเพื่อนร่วมกิจกรรมวัยเดียวกัน

อายุของเด็กกับพฤติกรรมการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมรุนแรง

1. ในเด็กเล็กไม่เกิน 6 ขวบ ความสามารถในการรับรู้ยังไม่ดีนัก เด็กจะจำเอาความจากสิ่งที่เห็นผ่านหูผ่านตา แต่ภาพความรุนแรง ที่เห็นในละคร โทรทัศน์ เช่น การฆ่ากันตาย การตบตีกัน คือภาพที่เด็กเห็นและสามารถเข้าใจได้โดยระบบการรับรู้ที่ไม่ซับซ้อน ภาพที่เห็นนั้นมีความรุนแรงต่อความรู้สึก ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกหวาดกลัว และด้วยความที่ไม่สามารถเล่าถึงความรู้สึกของตัวเองให้ผู้ใหญ่รอบข้างได้รับรู้ เด็กจึงต้องจมอยู่กับความหวาดกลัวเพียงลำพัง

2. เด็กวัย 7-12 ปี ความสามารถในการรับรู้มากยิ่งขึ้น มีความสนใจในสิ่งที่รู้และเริ่มเลียนแบบในสิ่งที่เห็น เด็กวัยนี้จะเสี่ยงต่อการซึมซับความรุนแรงเหล่านี้มาสร้างเป็นบุคลิกภาพของตนเมื่อเติบโตใหญ่ โดยสังเกตได้จากการที่เด็กดูละคร โทรทัศน์แล้วเลียนแบบเป็นตัวเอกที่มีกำลังและความสามารถมากกว่าตัวร้ายในเรื่องเด็กจะประติดประต่อภาพที่เห็นในละคร ผูกฝ้ายไคฝ้ายหนึ่งเป็นพระเอกแล้วให้อีกฝ้ายเป็นผู้ร้าย มาจดจำเป็นอคติเมื่อโตขึ้น ทั้งที่โลกแห่งความเป็นจริงแล้ว ไม่สามารถที่จะชี้ชัดได้ว่าใครเป็นพระเอกหรือใครเป็นผู้ร้ายกันแน่

3. เด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นมีความสับสน และความคิดเห็นเป็นส่วนตัวมากขึ้น เด็กอาจถูกโน้มน้าวใจได้ง่ายจากเพื่อนรอบข้าง และสื่อรอบตัว แต่ก็คือรุ่นที่จะเป็นตัวของตัวเองในบางครั้ง ด้วยความสับสนและต้องการเป็นตัวของตัวเองสูง ทำให้เด็กแสดงออกในเรื่องต่างๆ ซัดเจนและรุนแรง ดังนั้นการชมละคร โทรทัศน์ที่ผิดๆ อาจทำให้เด็กมีการแสดงออกที่ไม่ถูกต้อง หรือเหมาะสมต่อกาลเทศะนัก ที่สำคัญหากเกิดความผิดพลาดในระบะนี้จะเกิดเป็นแผลระยะยาวติดตัวตลอดชีวิตของเด็ก

มนุษย์ในช่วงของวัยรุ่นมักมีอาการตึงเครียด (Stressful) ที่จะนำไปสู่การกระทำที่ต่อต้านสังคม เกิดความรู้สึกแปลกแยก และมีความรู้สึกที่ไม่ได้รับการยอมรับจากบุคคลรอบข้างมากกว่าในวัยอื่นๆ ทั้งนี้เป็นเพราะในขณะที่ร่างกายเกิดการเปลี่ยนแปลงจะมีการผลิตฮอร์โมนออกมา ซึ่งฮอร์โมนเหล่านี้มีผลต่ออารมณ์และความรู้สึกของเขา ดังนั้นวัยรุ่นจึงมีแนวโน้มในการเกิดสภาวะอารมณ์

(Emotion) ซึ่งเป็นปฏิกิริยาโต้ตอบที่สัมพันธ์กับความพึงพอใจ และไม่พึงพอใจ อันเนื่องมาจากความต้องการพื้นฐานหรือเป็นการตอบสนองจากการถูกกระตุ้นเร้าที่สูงมาก ทั้งยังมีการตอบสนองที่หลากหลายต่อแรงกระตุ้นทางอารมณ์นั้น

เนื่องจากวัยนี้มีพัฒนาการทางด้านร่างกายให้มีการเจริญเติบโตถึงขั้นสูงสุด เพื่อทำหน้าที่อย่างเต็มที่ของวัยเจริญพันธุ์ ในขณะที่พัฒนาการทางด้านจิตใจยังไม่เจริญเท่าที่ควร กล่าวคือ วัยรุ่นจะมีการพัฒนาแนวคิดต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ซึ่งยังไม่เต็มที่พอที่จะก้าวเข้าสู่ผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์ และการที่เขาอยู่ในช่วงของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ใช่ทั้งผู้ใหญ่ ทำให้เขาเกิดความสับสนอย่างมากกับความเป็นตนเอง ทั้งยังต้องรับมือกับสภาวะความกดดันอันเกิดจากความคาดหวังและความต้องการจากบุคคลแวดล้อมไม่ว่าจะเป็นผู้ปกครอง ครู หรือแม้แต่คนในสังคมในการริเริ่มการรับผิดชอบแบบผู้ใหญ่ โดยที่เขาก็ยังไมแนใจว่า ตนมีศักยภาพเพียงพอหรือไม่ในขณะที่ร่างกายเติบโตเต็มที่แล้ว

สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดความสับสนและความหวาดกลัวมากขึ้นไปอีกและนำไปสู่ภาวะของการป้องกันตนเอง ซึ่งจะออกมาในรูปแบบของการที่พฤติกรรมที่แปลกประหลาด เพื่อเป็นการปลดปล่อยภาวะความตึงเครียด (Stressful) และความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ โดยจะกันตัวเองออกมาจากครอบครัว ทำให้เกิดความรู้สึกแปลกแยกและโดดเดี่ยว ทั้งยังมีภาวะทางอารมณ์ที่อ่อนไหวเปลี่ยนแปลงง่าย ดังนั้นในโอกาสที่จะถูกกระตุ้นหรือ ชี้นำไปในทางที่ไม่ถูกต้องจึงเป็นไปได้สูง

ภาวะทางอารมณ์ที่นำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive States) หรือการกระทำใดๆตามด้วยพยายามของบุคคลที่จะก่อให้เกิดความเจ็บปวด หรือบาดเจ็บในผู้อื่น ซึ่งอาจจะผ่านทางร่างกายและ/หรือ จิตใจก็นั่น ได้แก่ ความโกรธ (Anger) ความอิจฉาริษยา (Jealousy) ความเกลียดชัง (Hatred) และความเป็น ปรีภัยหรือต่อต้าน (Hostility)

ความโกรธ (Anger) เป็นอารมณ์ที่เป็นปัจจัยสำคัญที่จะนำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior) การแสดงความโกรธ (Anger) เป็นการแสดงให้เห็นถึงสภาวะจิตใจที่ว้าวุ่น (Frustration) และอ่อนแอไร้อำนาจ (Powerless) โดยเฉพาะในวัยรุ่น ความโกรธมักจะเกิดขึ้นได้ง่ายและบ่อยครั้ง จากการวิจัยพบว่า ระยะเวลาเฉลี่ยของการเกิดอารมณ์โกรธ (Anger)

ในวัยรุ่นจะสูงถึง 15 นาที ต่อครั้ง และจะคงอยู่ตั้งแต่ 1 นาที - 48 ชั่วโมง ซึ่งการตอบสนองของวัยรุ่นต่อภาวะทางอารมณ์ดังกล่าวมักจออกมากในรูปแบบของการใช้วาจา และท่าทางมากกว่าอย่างอื่น

สาเหตุของภาวะทางอารมณ์ที่นำไปสู่พฤติกรรมก้าวร้าว นั้น สำหรับวัยรุ่นมักมาจากสังคมรอบข้างของเขาเอง และเมื่อเขาถูกกระตุ้น เช่น อาจจะตกอยู่ในสถานการณ์ที่น่าอับอาย นำขบขันถูกรบกววนก่อให้เกิดความขุ่นมัว ฯลฯ จะทำให้เขามีการกระทำที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ในลักษณะดังกล่าวมากกว่าปกติ ซึ่งการตอบสนองของวัยรุ่นต่อภาวะทางอารมณ์นี้มักจะจะเป็นไปตามความรู้สึก

ของเขาในขณะนั้นว่า เขาตกอยู่ในสถานภาพอย่างไร มีความกดดันมากแค่ไหนจากการที่เขาต้องตกอยู่ในสภาพระหว่างความเป็นเด็กและการเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งส่วนใหญ่เขามักจะตอบสนองด้วยความรุนแรงมากกว่า วัยอื่นๆ ดังนั้น การถูกระงับเพียงเล็กน้อยก็สามารถนำไปสู่การกระทำหรือพฤติกรรมที่รุนแรงได้

นอกจากนั้นวัยรุ่นเป็นวัยที่ต้องการอิสระจากครอบครัว ดังนั้น เขาจึงต่อต้านอะไรก็ตามที่ค้ำคองพ่อกับแม่ รวมถึงต่อต้านกฎเกณฑ์ ข้อห้าม และการควบคุมที่ถูกระงับให้กระทำ และการที่เขาอยุ่ห่างจากรอบครั้บนี้เอง ทำให้เขาต้องพยายามแก้ไขปัญหทางสภาวะจิตใจที่สับสนขัดแย้งและตึงเครียดด้วยตนเอง โดยหันไปพึ่งพากลุ่มเพื่อนที่สภาวะเช่นเดียวกับเขา และยอมที่จะรับเอาแนวทางปฏิบัติของกลุ่มมาเป็นของตนเองอย่างไม่มีเงื่อนไข เพื่อให้ตนเองสามารถกลายเป็นสมาชิกของกลุ่มสังคมได้อย่างสมบูรณ์ ซึ่งอาจนำไปสู่ภาวะก้าวร้าว (Aggression) ความรุนแรง (Violence) ได้โดยง่าย และกลายเป็นตัวปัญหาของสังคมในที่สุด

Kimball และ Joy (1987)(อ้างถึงใน จูไรรัตน์ จินตกานนท์, 2534: 59-62) ได้เสนอแนะข้อคิดเห็นเกี่ยวกับความก้าวร้าวรุนแรงว่า ผลการวิจัยที่ผ่านมาทั้งในภาคสนาม ห้องทดลองและสถานการณ์ปกติของนักวิจัยหลายท่านที่สนใจศึกษาเรื่องความก้าวร้าวรุนแรงทางโทรทัศน์ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้ชมหรือไม่ ซึ่งผลการวิจัยที่ได้รับต่างยืนยันถึงความสัมพันธ์ดังกล่าว เป็นที่น่าสังเกตว่าผลกระทบจากความก้าวร้าวต่อเด็กทั้งสองเพศจะไม่แตกต่างกัน แม้จะพบว่าพฤติกรรมการแสดงออกของเด็กหญิงจะน้อยกว่าเด็กชาย แต่ทั้งสองเพศก็ไม่มี ความแตกต่างกันในเรื่องของการใส่ใจ และความเข้าใจเนื้อหารายการโทรทัศน์ เด็กทั้งชายและหญิงต่างได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมในการดูโทรทัศน์ เช่น ข้อวิจารณ์ของผู้ใหญ่ระหว่างนั่งชมรายการอยู่ด้วยไม่แตกต่างกัน จึงเป็นที่น่าสนใจว่า ปัจจัยใดที่สนับสนุนความสัมพันธ์ของความก้าวร้าวรุนแรงทางโทรทัศน์กับพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรง และปัจจัยใดที่สามารถปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ระหว่างการดูความก้าวร้าวรุนแรงทางโทรทัศน์และความก้าวร้าวในตัวผู้ดู ซึ่งแนวทางที่น่าสนใจศึกษาคือ

1. สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเลียนแบบความก้าวร้าว เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปรับเปลี่ยนการเลียนแบบของเด็ก เช่น แรงจูงใจในการแสดงความก้าวร้าวจะเพิ่มขึ้นหรือลดลงขึ้นอยู่กับว่า พฤติกรรมก้าวร้าวทางโทรทัศน์นั้นๆ ถูกลงโทษหรือไม่ หรือพฤติกรรมนั้นทำให้เกิดผลทางบวก
2. บทบาทของผู้ใหญ่ต่อความเข้าใจของเด็กเกี่ยวกับความก้าวร้าว บทบาทของผู้ใหญ่ในฐานะสื่อบุคคล มีผลต่อความเข้าใจในเรื่องความก้าวร้าวทางโทรทัศน์ พบว่า ข้อวิจารณ์

ของผู้ใหญ่ต่อรายการโทรทัศน์ขณะดูโทรทัศน์พร้อมกับเด็กช่วยให้เด็กมีความจำเนื้อเรื่อง
ได้ดีขึ้น ช่วยให้เด็กเข้าใจความสัมพันธ์ของแรงจูงใจและพฤติกรรมก้าวร้าว
ช่วยลดทอนทัศนคติที่ก้าวร้าวรุนแรง

3. ผลกระทบทางอ้อมของโทรทัศน์ ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบทางอ้อมนี้ค่อนข้างจำกัด
จากการสังเกตทำให้รู้ว่า เด็กไม่เพียงแต่รับผลกระทบจากสิ่งที่ดูจากรายการโทรทัศน์
แต่ยังได้รับผลกระทบจากปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นที่ดูโทรทัศน์ด้วย ในกรณีของการ
เลียนแบบเพื่อนหรือปฏิกิริยาตอบโต้เพื่อนในเชิงก้าวร้าวเพิ่มมากขึ้น

แนวคิดเกี่ยวกับความก้าวร้าว

ความก้าวร้าว เป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีการถกเถียงกันมาเป็นเวลานาน ว่าเป็นสิ่งที่มีใน
สันดานของมนุษย์หรือเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้จากสังคมในขณะเติบโตขึ้นกันแน่ ซึ่งแนวความคิดใหญ่ๆ
ที่เกี่ยวกับธรรมชาติของความก้าวร้าว มีดังนี้

1. ความก้าวร้าวเป็นสัญชาตญาณของมนุษย์ (Instinct) ซิกมันด์ ฟรอยด์ (1930) กล่าวว่า แนว
โน้มในการเกิดความก้าวร้าวของมนุษย์นั้น มีมาตั้งแต่กำเนิดและเป็นสัญชาตญาณที่เป็นเอกเทศของ
มนุษย์ ที่เกิดความต้องการของร่างกายเองโดยธรรมชาติ และจะต้องมีการระบายออกไม่ว่าจะเป็นทาง
ตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ซึ่งการระบายออกนี้อาจเป็นไปได้ในลักษณะที่สังคมยอมรับ เช่น การแข่งขันกีฬา
การได้วาที ฯลฯ หรือในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ เช่น การทำร้ายร่างกาย การด่าว่ากัน การทำลาย
ทรัพย์สิน ฯลฯ ก็ได้

2. ความก้าวร้าวเป็นการตอบสนองความคับข้องใจ (Frustration) โดยพบว่าเกิดการก้าวร้าว
มักเป็นผลจากการคับข้องใจเสมอหรืออีกนัยหนึ่งคือ ความคับข้องใจจะก่อให้เกิดความรุนแรงผลักดัน
ซึ่งนำไปสู่การแสดงออกถึงความก้าวร้าว อย่างไรก็ตาม แนวความคิดดังกล่าว ถูกวิจารณ์ว่า การที่คนมี
ความคับข้องใจไม่จำเป็นต้องแสดงความก้าวร้าวเสมอไป บางคนอาจหลบไปจากสถานการณ์ที่ก่อให้เกิด
เกิดความคับข้องใจหรือพยายามหาวิถีทางอื่นเพื่อลดภาวะความคับข้องใจที่เกิดขึ้น

3. ความก้าวร้าวเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้จากสังคม (Social learning) Albert Bandura ผู้นำ
ทฤษฎีการเรียนรู้การสังคม (Social learning Theory) ได้อธิบายพฤติกรรมโดยเฉพาะพฤติกรรมก้าวร้าว
ของมนุษย์ว่า มนุษย์มีการเรียนรู้ที่จะกระทำพฤติกรรมก้าวร้าวจากสังเกตจากบุคคลแวดล้อม โดยบุคคล
แวดล้อมจะทำหน้าที่เป็นแบบอย่าง และจูงใจให้มนุษย์กระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมต่างๆ ด้วยการ

ให้รางวัล และการลงโทษ ดังนั้นมนุษย์แต่ละคนจึงมีการแสดงออกถึงความก้าวร้าวแตกต่างกันไปตามสังคมที่เขาเรียนรู้

เมื่อเปรียบเทียบแนวความคิดทั้ง 3 แนว พบว่า แนวความคิดที่ได้รับการยอมรับอย่างแพร่หลายในการที่จะทำให้มนุษย์สามารถลดหรือควบคุมความก้าวร้าวรุนแรงของมนุษย์ด้วยกันได้มากที่สุด คือ แนวความคิดที่ว่าความก้าวร้าวเป็นสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้จากสังคม

ดังนั้น เพื่อศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้จึงได้แนวความคิดที่สามว่า ความก้าวร้าวของมนุษย์เป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้จากสังคมโดยมุ่งกลุ่มเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นที่มีแนวโน้มที่จะใช้พฤติกรรมรุนแรงเพิ่มขึ้นในปัจจุบัน

เด็กกับพฤติกรรมการเล่นแบบโทรทัศน์

ศาสตราจารย์อิวาโอะและคณะ ได้ทำการศึกษารายการโทรทัศน์ญี่ปุ่นพบว่า ความรุนแรงจะปรากฏมากจากรายการ 3 ประเภท คือ ภาพยนตร์การ์ตูน (Animatio) ภาพยนตร์ซามูไร

(Samuri Drama) และละครโทรทัศน์แนวสืบสวน (police Drama) ในจำนวนนี้เกี่ยวข้องกับหรือมุ่งไปที่เด็กโดยตรงคือ ภาพยนตร์การ์ตูน แต่ก็มิได้หมายความว่ารายการอีก 2 ประเภทหลังที่ถูกระงับจะไม่เกี่ยวข้องกับเด็ก เพราะเป็นที่รู้กันว่านอกจากรายการสำหรับเด็กแล้ว เด็กยังดูรายการทั่วไปสำหรับผู้ใหญ่อีกด้วย จากการสำรวจของ NHK เมื่อปี 1993 พบว่า เด็กอายุ 4-6 ขวบ ใช้เวลาดูโทรทัศน์เฉลี่ยวัน 2 ชั่วโมง 20 นาที และเด็กอายุ 7 ขวบขึ้นไปใช้เวลาดูโทรทัศน์ถึง 3 ชั่วโมง 32 นาที (วิภา , 2541)

อิทธิพลของละครโทรทัศน์จะส่งผลกระทบต่อเด็กเมื่อเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาล NHK ได้ทำการวิจัยในหมู่ครูโรงเรียนอนุบาลทั่วประเทศ ในปี 1980 พบว่า 65% ของครูที่ให้สัมภาษณ์มีความเห็นว่า เด็กนักเรียนใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสมจากการเอาอย่างคำพูดในโทรทัศน์ อีก 65% เห็นว่าเด็กเริ่มมีพัฒนาการส่อไปในทางอารมณ์ที่ผิดเพี้ยนและมีความเข้าใจต่อชีวิตบางด้านที่บิดเบี้ยว เช่น ทัศนคติต่อความตาย เป็นต้น ในความเห็นชอบของครู พฤติกรรมเบี่ยงเบนเหล่านี้เป็นสิ่งที่เด็กคิดตัวเก็บสะสมมาก่อนเข้าเรียน จากการดูโทรทัศน์ที่บ้าน โดยไม่มีพ่อแม่แนะนำดูแล (วิภา , 2541)

จากการสำรวจพฤติกรรมรุนแรงและการเลียนแบบ โทรทัศน์ เด็กตั้งแต่แรกเกิดเกี่ยวกับพฤติกรรมรุนแรงและการเลียนแบบ ผลการวิจัยปรากฏว่าพฤติกรรมดังกล่าวจะแสดงออกมาในเด็ก 3 ขวบ

ทั้งชายและหญิง ซึ่งเป็นวัยที่กำลังคุยได้เห็น ได้ยินอะไร ก็พูดตามทำตาม โดยไม่เคียงสาในความหมาย และผลที่เกิดขึ้นตามมา แต่เด็กผู้ชายชอบเลียนแบบคำพูดที่ไม่สุภาพและความรุนแรงมากกว่าเด็กผู้หญิง หรือแม้กระทั่งการเลียนแบบพระเอกในละคร โทรทัศน์ เด็กผู้ชายจะเป็นมากกว่าเด็กผู้หญิง และจะเกิด กับเด็กวัย 3-5 ขวบมากที่สุด

ประพันธ์ กระแสอินทร์ (2509) ศึกษาผลกระทบของภาพยนตร์ทาง โทรทัศน์ที่มีผลต่อพฤติกรรมวัยรุ่น และพบว่าในแง่ดี โทรทัศน์จะช่วยให้เด็กรู้จักการเข้าสังคม และทันโลก ส่วนผลที่เกิดขึ้นในด้านลบคือ เด็กชอบเลียนแบบพฤติกรรมในโทรทัศน์ (อย่างไม่แยกแยะ) โดยเฉพาะที่ถูกตรวจสอบมากที่สุดคือ พฤติกรรมก้าวร้าว นันทวัน สุชาติ, 2502 (อ้างโดย กาญจนาและคณะ, 2540) จากการศึกษานักเรียนอายุ 8-12 ปี(ป.4) ในกรุงเทพฯ ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน เพื่อดูว่าอิทธิพลจากโทรทัศน์จะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหรือไม่ ข้อค้นพบประการแรกคือ ช่วงเวลาที่เด็กดูโทรทัศน์นั้นเป็นช่วงเวลาที่ไม่มีรายการแสดงความรุนแรงอยู่มาก ดังนั้น โอกาสที่เด็กจะเปิดรับรายการ โทรทัศน์ที่มีความรุนแรงจะมีมาก และพบผลการวิจัยต่อมาว่า ยิ่งเปิดโทรทัศน์บ่อย ยิ่งทำให้เด็กยอมรับความรุนแรงในการแก้ปัญหา หรือแม้แต่มีประสบการณ์ในการใช้ความรุนแรงแก้ปัญหาด้วยตัวเอง (กาญจนาและคณะ, 2540)

Albert Bandura และคณะ ได้ทำการศึกษาในเรื่องการเรียนรู้พฤติกรรมก้าวร้าว ที่เด็กได้จากการดูโทรทัศน์ โดยทำการทดลองกลุ่มเด็กอนุบาล อายุระหว่าง 3-5 ปี และแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกให้ดูเนื้อหาในละคร โทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความก้าวร้าวที่ได้รับผลตอบแทน โดยเนื้อหาฉายให้เห็นถึงเด็ก 2 คนชื่อ Rocky และ Johnny ในฉากเริ่มต้นเรื่อง Johnny กำลังเล่นของเล่น และเมื่อ Rocky มาขอเล่นด้วย แต่ Johnny กลับปฏิเสธ Rocky จึงเข้ามาแย่งของเล่นและแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวเข้าทำร้าย Johnny สุดท้าย Johnny ต้องยอมแพ้ และ Rocky ก็เป็นผู้ชนะได้เล่นของเล่นตามที่ตนต้องการ ในขณะที่เด็กกลุ่มที่ 2 ก็ได้ดูโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเดียวกัน แต่เป็นเนื้อหาการแสดงความก้าวร้าวที่ถูกลงโทษ โดยเปลี่ยนเป็น Rocky ไม่สามารถเอาชนะ Johnny ได้ สุดท้าย Rocky ก็พ่ายแพ้ให้แก่ Johnny หลังจากนั้น Bandura ได้ให้เด็กทั้ง 2 กลุ่มเข้าไปในห้องทดลองที่มีของเล่นแบบเดียวกับที่ได้ดูในโทรทัศน์ทุกประการ และทำการสังเกตพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกภายในห้องทดลอง และพบว่า เด็กกลุ่มแรกที่ได้ดูแบบอย่างการแสดงความก้าวร้าวที่ได้รับผลตอบแทนมีคะแนนความก้าวร้าว 75.2 คะแนน เด็กกลุ่มที่ 2 ที่ได้ดูแบบอย่างการแสดงความก้าวร้าวที่ได้รับบทลงโทษ มีคะแนนความก้าวร้าว 53.5 คะแนน และนำเด็กอีกกลุ่มที่ไม่ได้ดูโทรทัศน์เรื่องดังกล่าวเลยเข้าไปในห้องทดลองเช่นเดียวกัน พบว่า เด็กกลุ่มนี้มีคะแนนความก้าวร้าว 61.8 คะแนน เมื่อถามว่าเด็กว่าชอบตัวละครตัวไหนและอยากเอาเป็นแบบอย่าง

พบว่า เด็กกลุ่มที่ตอบว่า Rocky ในฐานะเป็นผู้ชนะ 60% ในขณะที่เด็กกลุ่มที่ 2 ตอบว่าชอบ Rocky และ Johnny คิดเป็นสัดส่วนเท่ากัน คือ 20% เมื่อถามเหตุผลกับเด็กพบว่า เด็กรับรู้ Rocky เป็นคนไม่ดี แต่ชอบที่มีการแสดงออกของความเป็นนักสู้ เป็นผู้มีอำนาจเหนือกว่าผู้อื่น และได้ครอบครองสิ่งที่ต้องการ

ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า เด็กเรียนรู้การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวจากตัวแบบและแสดงออกเมื่ออยู่ภายใต้สถานการณ์ที่สอดคล้องกับที่ได้ดูในโทรทัศน์ โดยเนื้อหาในโทรทัศน์ที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวที่ได้รับบทลงโทษ จะมีผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวได้ลดน้อยลง ในขณะที่พฤติกรรมก้าวร้าวที่มีการเสริมแรงและไม่มีการลงโทษ ส่งผลให้เด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด ทั้งนี้ ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมก้าวร้าวมาก ๆ กลับกลายเป็นที่ชื่นชอบของเด็กๆ เพราะแม้ตัวละครจะแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม แต่ก็ได้รับผลตอบแทนที่ดีจากการกระทำที่ไม่ดี Bandura ยังให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ละครโทรทัศน์ ที่มีเนื้อหาแสดงให้เห็นถึงตัวร้ายที่มีพฤติกรรมไม่ดี แต่กว่าตัวร้ายนั้นจะได้รับบทลงโทษ ก็มักจะเป็นตอนท้ายของเรื่อง เด็กจึงได้เรียนรู้พฤติกรรมที่ก้าวร้าวและไม่ดีจากการดูโทรทัศน์มาตั้งแต่ต้นๆ จนกลายเป็นการเรียนรู้และสั่งสมพฤติกรรมก้าวร้าวที่มากขึ้นเรื่อยๆ จนทำให้แม้ว่าสุดท้ายเด็กจะได้เห็นบทลงโทษในการแสดงพฤติกรรมด้านที่ไม่ดี ก็สายเกินไปที่จะมีผลต่อความสัมพันธ์ที่จะควบคุมพฤติกรรมก้าวร้าวได้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ประไพรัตน์ วีระพงศ์เศรษฐ์ (2541) ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวในรายการประเภทละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ พบว่าละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ จัดเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อผู้ชมสูง เนื่องจาก ความเหมือนจริง เป็นเรื่องราวสนุกสนานชวนติดตาม ผู้ชมที่ได้รับอิทธิพลต่างๆ จาก สื่อนี้สูง สอดคล้องกัน คือ เด็กและเยาวชน มีงานวิจัยมากมายที่กล่าวถึงการเลียนแบบ พฤติกรรมต่างๆ จากจอโทรทัศน์ของเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมก้าวร้าว อันนำไป สู่อารมณ์รุนแรงในสังคม งานวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาปริมาณและลักษณะต่างๆ ของพฤติกรรมก้าวร้าว รวม 16 ลักษณะที่ปรากฏในรายการละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ทั้ง 4 ประเภท คือ รายการละครไทย รายการภาพยนตร์สำหรับเด็ก รายการภาพยนตร์ชุด และรายการ ภาพยนตร์เรื่องยาว ที่แพร่ภาพออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ช่อง 5 ช่อง 7 และช่อง 9 เพื่อแสดงให้เห็นการปรากฏพฤติกรรมก้าวร้าวทางโทรทัศน์ อันเป็นผลให้เกิดความตระหนักถึงผลกระทบต่อผู้ชม โดยเก็บข้อมูลเป็นระยะเวลาสถานีละ 1 สัปดาห์ พบว่า สถานีโทรทัศน์ทั้ง 4 ช่อง มีเวลาแพร่ภาพรายการประเภทละครและภาพยนตร์รวมกัน คิดเป็น 1 ใน 5 ของเวลา

แพร่ภาพออกอากาศทั้งหมด โดยที่รายการละครไทย มีปริมาณ การแพร่ภาพสูงสุด รองลงมาได้แก่ ภาพยนตร์ชุด ภาพยนตร์เรื่องยาว และภาพยนตร์สำหรับเด็ก ตามลำดับ ส่วนปริมาณการแพร่รายการประเภทละครและภาพยนตร์ตามสถานีช่องต่างๆ พบว่าสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีปริมาณสูงสุด ช่อง 7 ช่อง 5 และช่อง 9 มีปริมาณรองลงมา ตามลำดับ พฤติกรรมก้าวร้าวที่ปรากฏในรายการทั้ง 4 ประเภทของทุกช่องสถานีรวมกัน พบว่า มีปริมาณคิดเป็น 6.1% ของเวลาแพร่ภาพรายการประเภทละครและภาพยนตร์ทั้งหมด มีความถี่ในการปรากฏพฤติกรรมก้าวร้าว เฉลี่ย 1 ครั้งทุกๆ 2.3 นาที และปรากฏสม่ำเสมอ ตลอดทั้งวัน พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา พบได้บ่อยครั้งกว่าพฤติกรรมก้าวร้าวทางการกระทำ รายการประเภทละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ช่อง 9 ปรากฏพฤติกรรมก้าวร้าวบ่อยที่สุด รองลงมาคือ ช่อง 3 ช่อง 7 และช่อง 5 ตามลำดับ รายการละครและภาพยนตร์ที่พบ พฤติกรรมก้าวร้าวบ่อยที่สุดคือ ภาพยนตร์สำหรับเด็ก รองลงมาได้แก่ ภาพยนตร์เรื่องยาว ภาพยนตร์ชุด และละครไทย ตามลำดับ ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวที่พบบ่อยครั้งที่สุดคือ พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ลักษณะ ตะคอกควาคว่า สำหรับพฤติกรรมก้าวร้าวที่มีลักษณะ ตามลำดับ ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวที่พบบ่อยครั้งที่สุดคือ พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ลักษณะ ตะคอกควาคว่าสำหรับพฤติกรรมก้าวร้าวที่มีลักษณะ ทำร้ายผู้อื่นให้บาดเจ็บเล็กน้อยจนถึงเสียชีวิต พบมากที่สุดในการประเภทภาพยนตร์ เรื่องยาว จากการศึกษาในรายการประเภทละครและภาพยนตร์ที่แพร่ภาพทางสถานีโทรทัศน์ ทั้ง 4 ช่อง มีปริมาณการปรากฏพฤติกรรมก้าวร้าวสูง หากมีการกำหนดนโยบายให้ตระหนัก ถึงผลกระทบจากพฤติกรรมก้าวร้าวทั้งในเรื่องของการผลิต และการนำเสนอรายการตาม ช่วงเวลาให้เหมาะสมกับวัยของผู้ชม ก็อาจเป็นทางหนึ่งในการลดผลกระทบทางลบที่จะ เกิดขึ้นได้

ณัฐพงษ์ กระจำ้ว (2544) ศึกษาการเลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชายของเยาวชนที่ปรากฏ ในรายการละคร โทรทัศน์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการเลียนแบบและการแสดงออก ของเยาวชนหลังจากชมรายการละคร โทรทัศน์ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชาย ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แนวทางการศึกษากลไกของการ เลียนแบบจากต้นแบบที่เป็นสื่อมวลชน และใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกในการเก็บรวบรวม ข้อมูล โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นเยาวชนชายในเขตกรุงเทพมหานครอายุระหว่าง 15-22 ปี จำนวน 30 คน ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชายที่ไม่แสดงออกต่อ สังคม แต่รับรู้กันภายในครอบครัวและเพื่อนที่สนิทเท่านั้น ซึ่งได้ศึกษาจากการชม ละคร โทรทัศน์ที่มีการแสดงออกของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชายอย่าง ชัดเจนจำนวน 8 เรื่อง โดยกลุ่มตัวอย่างต้องติดตามละครดังกล่าวตั้งแต่ 5 เรื่อง ขึ้นไป ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างชายส่วนใหญ่ร้อยละ 77 มีความพึงพอใจที่จะ เลียนแบบนักแสดงชายจาก

ละครโทรทัศน์ และร้อยละ 60 พร้อมจะตัดสินใจทันทีที่จะ เปิดเผยตนเองต่อสังคมว่ามีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหลังจากชมละครโทรทัศน์ที่มี พฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศแบบรักร่วมเพศชาย ซึ่งพฤติกรรมกรรมการแสดงออกจากการเลียนแบบ นั้นพบว่า มีการเลียนแบบพฤติกรรมกรรมการเบี่ยงเบนทางเพศของเยาวชนจากการรับชมรายการ ละครโทรทัศน์นั้นเกิดขึ้นจริง และสามารถเชื่อได้ว่าสื่อก่อให้เกิดการเลียนแบบ ของได้จริงการเลียนแบบเยาวชนที่เบี่ยงเบนทางเพศนั้นเกิดในลักษณะเทียบเคียง (Identification) เพราะถ้าวิเคราะห์จากแนวความคิดของแบนดูรา (Bandura) ก็จะเห็น ได้ว่าภาพของพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศในรายการละครโทรทัศน์นั้น สื่อได้กระทำหน้าที่ ในลักษณะ Observation Learning การแสดงพฤติกรรมจากการสังเกตของสื่อ และ Disinhibitory Effect การที่ใช้สื่อมวลชนเป็นแม่แบบในการแสดงออก จนประสบความสำเร็จ อิทธิพลของรายการละครโทรทัศน์ที่มีต่อพฤติกรรมกรรมการแสดงออกพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ชายจะมีการเลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหลังจากการรับชมละครโทรทัศน์นั้น เกิดขึ้นจริง กล่าวคือ จะมีการแสดงออกโดยการเลียนแบบการแต่งตัว ใช้สีสันทันของเสื้อผ้าเป็นหลัก บางคนก็พึงพอใจที่จะใช้เครื่องสำอาง ลิปสติก เขียนคิ้ว ทำผมทรง แปลก ๆ และการแปลงโฉมตัวเองให้เป็นจุดเด่น การแสดงออกลักษณะท่าทางของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จะเลียนแบบจากสีหน้า ท่าทาง แววตาและการใช้น้ำเสียงของตัวละคร บางคน มีการแสดงออกในลักษณะที่กระตือรือร้น เช่นกัน รวมทั้งบางคนจะตัดสินใจแปลงเพศ ตลอดจนการใช้วัตถุแปลกปลอมต่อร่างกายด้วย นอกจากนี้ การรวมกลุ่มหรือสังสรรค์กัน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการที่จะกระทำกิจกรรมดังกล่าว เพราะเป็นการสนทนา กันเฉพาะกลุ่ม เพื่อหาทางออกในการปลดปล่อยและพูดคุยในเรื่องเพศเดียวกัน ส่วนการแสดงออกในลักษณะของเพศหญิง ไม่ว่าจะเป็นการเล่นละครในบทบาทของเพศหญิง หรือการเป็นเชียร์ลีดเดอร์ พบว่ามีผลต่อกลุ่มตัวอย่างชายบางคนเท่านั้น

ดวงใจ สมานสิน (2540) ศึกษาการเปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้ที่เล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกม การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาข้อมูล พื้นฐานของนักเรียนประถมศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาเขต มีนบุรี 2) ศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายและทาง วาจาของนักเรียนประถมศึกษา และ 3) เปรียบเทียบพฤติกรรม ก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายและทางวาจาของนักเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้ที่เล่นวิดีโอเกมและไม่เล่นวิดีโอเกม กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษาเขตมีนบุรี สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2538 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน จำนวน 400 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มที่เคยเล่นวิดีโอเกม 200 คน และไม่เคยเล่นวิดีโอเกม 200 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถามและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรม สำเร็จ

รูป SPSS/PC(+) เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน และ Z-test ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนประถมศึกษาที่เล่นวิดีโอเกม เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนกลุ่มที่ไม่เล่นวิดีโอเกม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทั้งสองกลุ่มมีอายุเฉลี่ย 12 ปี ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ อยู่ในความดูแลของพ่อและแม่ที่มี การศึกษาระดับประถมศึกษาที่เล่นวิดีโอ เกมมีพฤติกรรมก้าวร้าวที่แสดงออกทางกายและทาง วาจาสูงกว่า นักเรียนที่ไม่เล่นวิดีโอเกม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01

ปณิตตา ทองสิมา (2536) ศึกษาการใช้โทรศัพท์ของเด็กภายในครอบครัว การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เข้าใจถึงพฤติกรรมการใช้ โทรศัพท์ของเด็กในสถานการณ์การดูโทรทัศน์ภายในครอบครัว โดยใช้วิธี การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และทฤษฎีการใช้โทรศัพท์ในด้านสังคมเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ผลการวิจัยพบว่า รายการ โทรทัศน์ที่เด็กเปิดรับมากที่สุดได้แก่ รายการ การ์ตูนและละคร เด็กๆ จะใช้เวลาดูโทรทัศน์วันละประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยส่วนใหญ่เป็นการดูโทรทัศน์พร้อมกันทำกิจกรรมอย่างอื่นไปด้วย เช่น ทำการบ้าน เล่น อ่านหนังสือ และที่พบมากที่สุดได้แก่ การรับประทานอาหาร หรือขนมขบเคี้ยว นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กที่ดูโทรทัศน์มาก จะใช้เวลาในการเล่น น้อย ตรงข้ามกับเด็กที่ใช้เวลาเล่นมากซึ่งจะมีชั่วโมงการดูโทรทัศน์ ที่น้อยกว่า ในด้านการใช้โทรศัพท์ ของเด็กพบว่า การใช้ในด้าน โครงสร้างซึ่ง ประกอบด้วย การใช้เป็นสิ่งแวดล้อมเป็นเพื่อน และใช้แบ่ง เวลาทำกิจกรรม ของครอบครัวเป็นการใช้ประโยชน์ที่เด็กและผู้ใหญ่ทุกครอบครัวได้ใช้กันมาก แสดงให้เห็นว่าโทรทัศน์มีส่วนเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและกิจกรรมต่างๆ อย่างเห็นได้ชัด สำหรับการใช้ในการ ด้านความสัมพันธ์พบว่า การใช้เพื่อเสริมสร้าง การสื่อสาร และการใช้เพื่อเข้าร่วมการปฏิสัมพันธ์ จะพบเห็นได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่การใช้เพื่อแสดงความสามารถหรือความเหนือกว่า ซึ่งเด็กชาย และเด็ก จากครอบครัวใหญ่จะใช้โทรทัศน์ในลักษณะนี้มากกว่าเด็กกลุ่มอื่น ลำดับต่อมาได้แก่การใช้เพื่อการ เรียนรู้ โดยพบมากในครอบครัว ที่ผู้ปกครองประกอบอาชีพครูและการใช้โทรทัศน์ที่พบน้อยที่สุดได้แก่ การใช้ เพื่อหลีกเลี่ยงการปฏิสัมพันธ์หรือกิจกรรมต่างๆ จะพบเมื่อเด็กสนใจรายการ โทรทัศน์มากเป็นพิเศษ หรือเมื่อเด็กมีความสัมพันธ์แบบขัดแย้งกับคนใน ครอบครัวและเลือกใช้โทรทัศน์เพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า กล่าวได้ว่าการใช้โทรทัศน์ของเด็กมีส่วนสัมพันธ์กับบริบทต่างๆ ของครอบครัว และเด็กไม่ใช่ผู้รับสารที่เฉื่อยชาหนึ่งเฉย แต่รู้จักเลือกรับและ ใช้ประโยชน์จากโทรทัศน์ในรูปแบบต่างๆ ได้ ตามแต่สถานการณ์ในขณะนั้น

ภัทณิดา พันธุมเสน (2536) ศึกษาการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อมวลชนของนักเรียนโรงเรียน สตรีนนทบุรี ปีการศึกษา 2535 การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อ มวลชนที่สนองต่อความต้องการจำเป็นของนักเรียน โรงเรียนสตรีนนทบุรี ผู้ใช้สื่อ

มวลชนในปริมาณที่สูง การศึกษาในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาโดยใช้ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและมีเชิง ปริมาณอีกส่วนหนึ่ง และใช้แนวคิด เกี่ยวกับการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ และแนวคิด เกี่ยวกับวัยรุ่น ซึ่งผลของการวิจัยมีดังนี้ นักเรียนโรงเรียนสตรีรัตนทพบุรีผู้ที่มีการเปิดรับสื่อมวลชนใน ปริมาณที่ สูงมีการเปิดรับสื่อมวลชน จำนวน 10 สื่อ จัดลำดับการเปิดรับมากที่สุด ตามลำดับดังนี้ โทร ทัศน์ วิทยุ หนังสือการ์ตูน เทปเพลง นิตยสาร นวนิยาย เกมส์ หนังสือพิมพ์ วีดีโอเทปและภาพยนตร์ นัก เรียนเปิดรับสื่อมวลชนตามประเภทของเนื้อหา 3 ประเภท โดย เปิดรับเนื้อหาประเภทบันเทิงมากที่สุด รองลงได้แก่ เนื้อหาประเภทข่าว และ เปิดรับอันดับสุดท้ายคือ เนื้อหาประเภทความรู้ ส่วนเนื้อหา ประเภทบริการ ประชาชนนั้น นักเรียนไม่สนใจเปิดรับ การเปิดรับสื่อมวลชนของนักเรียนได้สนองตอบ ต่อความจำเป็น 4 ประการ โดยสนองตอบต้องการทางด้านอารมณ์มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ความ ต้องการสร้างความมั่นใจ และสถานภาพของนักเรียนอันดับที่สามได้แก่ ความต้องการข่าวสาร ความรู้ และความต้องการอันดับสุดท้าย คือ ความ ต้องการหลีกเลี่ยง จากสภาพความเป็นจริงชั่วขณะ ซึ่งความ ต้องการทั้งหมดนี้ เกิดจากความต้องการทางด้านจิตใจและสังคมของนักเรียน

จุติมา เพชรรัตน์ (2541) ศึกษาการเปิดรับหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่น ที่มีเนื้อหาทางเพศของเด็กวัยรุ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร กับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทราบถึง การเปิดรับสื่อการ์ตูน ญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศของเด็กวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานครและศึกษาความ สัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อการ์ตูนญี่ปุ่นประเภทนี้กับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ ของวัยรุ่น ผลการวิจัย พบว่า 1. จากการวิเคราะห์การเปิดรับหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นที่มีเนื้อหาทางเพศ ของเด็กวัยรุ่นในเขต กทม. พบว่าเด็กวัยรุ่นที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่จะ เคยอ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นประเภทนี้ ทั้งนี้ส่วน ใหญ่กลุ่มตัวอย่างจะมีความดี ในการอ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเหล่านี้คือแล้วแต่โอกาสและสถานที่ใดก็ อ่านได้หมด และ มีความชอบที่จะอ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นดังกล่าว 2. จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการเปิดรับสื่อการ์ตูนญี่ปุ่น ประเภทนี้กับทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ของเด็กวัยรุ่น พบว่าเพศต่าง กัน ที่อ่านหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันกับทัศนคติด้านเพศศึกษาทั่วไป แต่ไม่มีความ สัมพันธ์กับทัศนคติด้านการใช้ชีวิตของผู้หญิงและผู้ชาย, ด้าน พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศและ สื่อมวลชนที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ อีกทั้ง ประเภทของโรงเรียนที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องเพศศึกษาทั่วไป และการใช้ชีวิตของผู้หญิงและผู้ชาย แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติ เกี่ยวกับ พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศและสื่อมวลชนที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ นอกจากนี้ อายุของ กลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องเพศศึกษาทั่วไป และด้านการใช้ชีวิตของผู้หญิงและผู้ชาย แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับ พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศ และสื่อ

มวลชนที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ และ นักเรียนที่เคยอ่านและไม่เคยอ่านหนังสือการ์ตูนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การแสดงออกทางเพศ แต่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องเพศศึกษาทั่วไป, การใช้ชีวิตของผู้หญิงและผู้ชายและสื่อมวลชนที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ ส่วนโรงเรียน แต่ละแห่งมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องเพศศึกษาทั่วไป, การใช้ชีวิตของผู้หญิง และผู้ชายแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติเกี่ยวกับพฤติกรรม การแสดงออกทางเพศ และสื่อมวลชนที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ อีกทั้ง โรงเรียนประเภทสหศึกษา, โรงเรียนชายล้วนและโรงเรียนหญิงล้วนมีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการใช้ชีวิต คู่ของผู้หญิงและผู้ชายแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องเพศศึกษาทั่วไป, พฤติกรรม การแสดงออกทางเพศและสื่อมวลชนที่นำเสนอเรื่องราวทางเพศ พฤติกรรม การซื้อหนังสือการ์ตูนของกลุ่มตัวอย่างที่เคยอ่านหนังสือการ์ตูนประเภทนี้ พบว่ามีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องเพศศึกษาทั่วไปและสื่อมวลชนที่นำเสนอ เรื่องราวทางเพศแต่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติด้านการใช้ชีวิตของผู้หญิงและผู้ชายและพฤติกรรม การแสดงออกทางเพศ และความชอบ ไม่ชอบอ่านหนังสือ การ์ตูนของกลุ่มตัวอย่างที่เคยอ่านหนังสือการ์ตูนประเภทนี้พบว่ามีความสัมพันธ์ กับทัศนคติในเรื่องเพศศึกษาทั่วไปและการใช้ชีวิตของผู้หญิงและผู้ชายแต่ไม่มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรม การแสดงออกทางเพศ และสื่อมวลชนที่นำเสนอ เรื่องราวทางเพศ

นันทิพา วาวิระนิช (2543) ศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงระหว่างผู้ชมกับตัวแสดงในละครโทรทัศน์ไทย ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้ชมมีความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริงกับตัวแสดง โดยมีพื้นฐานจากการมีความสัมพันธ์ กับตัวละคร 2. ผู้ชมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อตัวละครและตัวแสดงที่ชื่นชอบ และมีความสัมพันธ์เชิงลบต่อ ตัวละครและตัวแสดงที่ไม่ชอบ 3. ภาพลักษณ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดง เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของผู้ชมทั้งทางความคิด คำพูดและ การกระทำ 4. การรักษาและการเปลี่ยนความสัมพันธ์ขึ้นอยู่กับภาพลักษณ์ที่ผู้ชมมีต่อตัวแสดง และข้อมูล จากสื่อ 5. การขาดการปรากฏตัวทางสื่อเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้ชมยุติความสัมพันธ์ทางสังคมถึงความจริง

ปณิตา นิตยาพร (2543) ศึกษาความสัมพันธ์เชิงปฏิสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชนที่เนื้อหารุนแรงและสภาพ แวดล้อมทางสังคมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มวัยรุ่นชาย ผลการวิจัยพบว่า 1. การเปิดรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหารุนแรง ไม่ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรม ก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างแต่อย่างใด ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 2. การเปิดรับสื่อมวลชนที่มีเนื้อหารุนแรงมีความสัมพันธ์เชิงปฏิสัมพันธ์ กับสภาพแวดล้อมทางสังคมต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างเพียงกรณีเดียว คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลยที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 3. สภาพแวดล้อมทางสังคมในทุกตัว

แปร ยกเว้นตัวแปรความสัมพันธ์ ระหว่างพ่อและแม่ ส่งผลโดยตรงต่อพฤติกรรมก้าวร้าวของกลุ่มตัวอย่างที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

วัชรีย์ คำศรี(2543) ศึกษาพฤติกรรมการรับสื่อโทรทัศน์ของเด็กในครอบครัวที่มีอาชีพประมง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้เวลาในการทำกิจกรรมต่างๆ และพฤติกรรมการรับสื่อโทรทัศน์ของเด็กในครอบครัวที่มีอาชีพประมง 2 ประเภท ได้แก่ อาชีพประมงน้ำลึกหรือประมงทะเลและอาชีพประมงน้ำตื้น กลุ่มอายุ 6-12 ปี โดยศึกษาวิจัยในช่วงเวลาหลังจากเด็กกลับจากโรงเรียนจนถึงเข้านอน ตั้งแต่ 16.00-20.00 น. ในวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ใช้วิธีการสังเกตการณ์แบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกและใช้ทฤษฎีวิพากษ์ตามแนวคิดของ David Morley เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กในครอบครัวประมงส่วนใหญ่มีอิสระในการทำกิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการของตนเอง โดยเด็กใช้เวลาส่วนใหญ่ในการดูโทรทัศน์ประมาณวันละ 1 1/2-2 ชั่วโมง เล่นประมาณวันละ 1-1 1/2 ชั่วโมง และใช้เวลาที่เหลือในการทำ กิจกรรมอื่นๆ ได้แก่ รับประทานอาหาร เย็น ช่วงพ่อแม่ทำงานบ้าน ทำการบ้าน อ่าน หนังสือ และปฏิบัติภารกิจส่วนตัว เด็กที่ใช้เวลาไปกับการเล่นมากจะใช้เวลาในการดู โทรทัศน์น้อยซึ่งพบมากในเด็กเล็กๆ ส่วนเด็กที่ใช้เวลาไปกับการเล่นน้อยจะใช้เวลา ในการดูโทรทัศน์มาก เด็กๆ สามารถสร้างสรรค์จินตนาการการเล่น ไปกับธรรมชาติ ตามสถานที่ เวลา และฤดูกาล ที่เอื้ออำนวย รายการ โทรทัศน์ที่เด็กในครอบครัวประมงเลือกเปิดรับมากที่สุด ได้แก่ การ์ตูน และละคร สถานีที่เลือกรับชมรายการมากที่สุด คือ ช่อง 3 เพราะมีการผลิตรายการ เกี่ยวกับเด็ก เป็นรายการที่เด็กสนใจ อีกประการหนึ่งคือ สามารถรับสัญญาณภาพและ เสียงของช่อง 3 ได้ชัดเจนกว่า สถานีอื่น ความไม่ชัดเจนของสัญญาณ โทรทัศน์ทำให้ เด็กถูกปิดกั้นข่าวสาร ทั้งๆ ที่สถานีผลิตรายการที่เด็กสนใจเช่นกัน ในขณะที่ดูโทรทัศน์ เด็กไม่ใช่นั่งดูนิ่งๆ เพียงอย่างเดียว แต่จะทำกิจกรรมอื่นไปพร้อมกัน กิจกรรมที่พบ มากที่สุด คือ การรับประทานขนมขบเคี้ยวปฏิกิริยาที่เกิดขึ้นขณะดูโทรทัศน์มี ทั้งตอบรับ และปฏิเสธ มีการวิพากษ์วิจารณ์รายการ โทรทัศน์ที่กำลังดูอยู่เช่นเดียวกับผู้ใหญ่ และ เลียนแบบพฤติกรรมต่างๆ จากโทรทัศน์ เด็กในครอบครัวประมงน้ำตื้นส่วนใหญ่ พ่อแม่ไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่ เพราะมีว สาสะวนอยู่กับการทำมาหาเลี้ยงครอบครัว ทำให้เด็กมีชีวิตที่อิสระมากในการทำกิจกรรมต่างๆ ที่ตนเองต้องการ แม้แต่การดูโทรทัศน์ เด็กก็มีอิสระที่จะเลือกรับชมได้ทุก รายการทุกเวลา โดยเด็กจะขาดการชี้นำในการดูโทรทัศน์จากพ่อแม่ผู้ปกครอง ถึงแม้จะมีบุคคลอื่นดูโทรทัศน์กับเด็กด้วยก็ตาม แต่บุคคลเหล่านั้นก็ไม่ได้ให้ความสนใจชี้นำกับเด็กๆ เลย แม้แต่เด็กในครอบครัวประมงน้ำลึก ซึ่งเป็นครอบครัวที่ค่อนข้าง อบอุนและมีรายได้ดีกว่า แม่มีโอกาสดูโทรทัศน์กับเด็ก แต่แม่ก็ไม่ได้ชี้นำเด็กในการ ดูโทรทัศน์เช่นกัน กรณีเช่นนี้น่าจะมาจากระดับการศึกษาของพ่อแม่ของเด็ก เองที่เป็นตัวแปร

สำคัญในการคิด พิจารณา คอยชี้แนะให้เด็กเลือกรับชมรายการ โทรทัศน์ และแนะนำ สั่งสอนเด็กไปในทิศทางที่ถูกต้อง

เบญจมาศ เบญจพรกุลพงศ์ (2544) ศึกษาการรับรู้ของเด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนซินจังในการ์ตูนทางโทรทัศน์ชุดซินจัง จอมแก่น การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาลักษณะการแสดงพฤติกรรมของตัวการ์ตูน ซินจังในการ์ตูนทางโทรทัศน์ชุดซินจังจอมแก่น และเพื่อศึกษาการรับรู้ จดจำ และตีความของ เด็กที่มีต่อพฤติกรรมของตัวการ์ตูนซินจัง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่ใช้การเก็บข้อมูลจากการวิเคราะห์เนื้อหาจากวีดีโอเทปและวีดีโอซีดีที่มีวางจำหน่ายและ ให้เช่าในปี พ.ศ.2543 รวมทั้งหมด 24 ม้วน รวมทั้งสิ้น 245 ตอน และใช้การจัดสนทนา กลุ่ม (Focus Group) เพื่อสอบถามการรับรู้ จดจำ และตีความในเรื่องการ์ตูนซินจังจอมแก่น กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กก่อนวัยเรียนและเด็กวัยเรียนที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของ ครอบครัวที่แตกต่างกัน ผลการวิจัยในด้านการวิเคราะห์เนื้อหาการ์ตูนซินจังจอมแก่น พบว่า พฤติกรรมของตัว การ์ตูนซินจังมีทั้งหมด 18 พฤติกรรม โดยพฤติกรรมที่พบส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมในด้านที่ไม่เหมาะสม พฤติกรรมที่พบมากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ พฤติกรรมที่เกี่ยวกับการพูด เช่น พูดจาอวดดี เลียดผู้ใหญ่ พูดคำหยาบคาย อันดับที่ 2 ได้แก่ พฤติกรรมคือรังแกคนอื่น เอาแต่ใจตนเอง และอันดับที่ 3 ได้แก่ การแสดงพฤติกรรมทางด้านเพศ เช่น อวดอวัยวะเพศ หรือกั้นต่อหน้าผู้อื่น เป็นต้น และผู้แต่งได้นำพฤติกรรมในด้านที่ไม่เหมาะสมเหล่านี้มาสร้างเป็นมุขตลกของการ์ตูน สำหรับผลการวิจัยในด้านการวิเคราะห์การรับรู้ จดจำและตีความของเด็กพบว่า ตัวแปร ทางด้านอายุและสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวมีผลต่อการเปิดรับและมีผลต่อการรับรู้ จดจำ และตีความเนื้อหาและพฤติกรรมของตัวการ์ตูนซินจัง โดยกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเด็กวัยเรียนที่มาจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของครอบครัวในระดับปานกลาง-สูงจะสามารถรับรู้และ จดจำได้ ในด้านตัวละครและพฤติกรรมของตัวการ์ตูนซินจัง ได้มากที่สุด พฤติกรรมของตัวการ์ตูน ซินจังที่กลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้และจดจำได้ส่วนใหญ่เป็นพฤติกรรมในด้านที่ไม่เหมาะสม จากการสังเกตพบว่า กลุ่มตัวอย่างจะรับรู้และจดจำพฤติกรรมของซินจังได้ดีในฉากที่เป็น มุขตลกของการ์ตูนที่นำเสนอการ แสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของตัวการ์ตูน เช่น อวดอวัยวะ เพศ จีบผู้หญิง แกล้งเพื่อน เป็นต้น สำหรับในด้านการตีความนั้น กลุ่มตัวอย่างสามารถตีความ แยกแยะพฤติกรรมในด้านที่ดีและไม่ดีได้ และยังสามารถนำเนื้อหาที่ได้รับรู้มาทั้งหมดตีความ เป็นข้อคิดหรือคติเตือนใจที่ได้จากเรื่อง สำหรับความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อการ์ตูนซินจัง จอมแก่น พบว่า เด็กมีการรับรู้ว่าซินจังเป็นเด็กไม่ดี และไม่มีเด็กคนใดอยากเลียนแบบ ซินจัง แต่ที่เด็กๆ ชอบดูการ์ตูนซินจังเพราะความตลก สนุกสนาน ทั้งนี้ ในมุมมองทาง จิตวิทยา มองว่า เด็กได้ใช้การ์ตูนซินจังจอมแก่นมาช่วยลดความกดดันและความขัดแย้งในใจ

ของเด็ก อย่างไรก็ตามการดูหนังจ้องจอนั้นถือเป็นสื่อโทรทัศน์รูปแบบหนึ่งที่กำลังถ่ายทอด พฤติกรรมในด้านที่ไม่เหมาะสมให้เด็กค่อยๆ ซึมซับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมนั้นโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ผู้ปกครองจึงควรหันมาให้ความสนใจกับสื่อการ์ตูนที่เด็กเปิดรับ และร่วมชี้แนะ แนวทางที่ถูกต้องให้แก่เด็ก

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งการดำเนินงานวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี แบ่งออกเป็น 3 ระดับชั้นได้แก่

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	จำนวน 227 คน	แบ่งเป็นชาย 87 คน	หญิง 140 คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	จำนวน 183 คน	แบ่งเป็นชาย 81 คน	หญิง 102 คน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวน 174 คน	แบ่งเป็นชาย 86 คน	หญิง 88 คน
รวมทั้งสิ้น	จำนวน 584 คน	เป็น เพศชาย 254 คน	และเพศหญิง 330 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่ม จากจำนวนนักเรียนทั้งหมดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ไว้ 150 คน คิดเป็นร้อยละ 25.68 โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประสานงาน และขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในแต่ละระดับชั้น ช่วยเหลือในเรื่องการแจกแบบสอบถาม การชี้แจง และเก็บแบบสอบถามรวมทั้งสิ้น 150 ชุด

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ เพศ, อายุ, การศึกษา และ รายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

2. ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีผลต่อ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ เพศ, อายุ, การศึกษา และ รายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือน

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็ก

3. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่ต่างกันผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์

ตัวแปรตาม คือ การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

4. การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

ตัวแปรอิสระ คือ การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาจากกลุ่มประชากรที่กำหนดไว้ แบบสอบถามดังกล่าวได้มาจากการค้นคว้า และดัดแปลงมาจากแนวความคิดและงานวิจัยที่ใกล้เคียงกับผู้ที่เคยทำมาก่อนหน้านี้ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครอบคลุมมากที่สุด โดยจัดลำดับเนื้อหาออกเป็นตอนๆ ดังนี้

ตอนที่ 1. เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ, อายุ, การศึกษา และรายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือน จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2. เป็นคำถามเกี่ยวกับ การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 4. เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 3. เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวต่อผู้อื่น ในด้านการใช้ความรุนแรง จำนวน 20 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ถูกสัมภาษณ์กรอกด้วยตัวเอง ผู้วิจัยจึงได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการประสานงาน และขอความร่วมมือจากอาจารย์ที่ทำการสอนอยู่ในแต่ละระดับชั้นช่วยเหลือในเรื่องการแจกแบบสอบถาม การชี้แจง และเก็บแบบสอบถาม ให้นักเรียนที่ถูกสุ่มตัวอย่างได้ทำการวิจัยอย่างถูกต้องและส่งคืนแบบสอบถามมาถึงยังผู้วิจัยได้ครบตามจำนวน

เกณฑ์การให้คะแนน

ผู้วิจัยได้ตั้งเกณฑ์การให้คะแนนในการวัดตัวแปร ดังต่อไปนี้

1. การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

การวัดค่าตัวแปรเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จำนวน 1 ข้อ

โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ไม่เคยเลย	=	0 คะแนน
อาทิตย์ละครั้ง	=	1 คะแนน
3-4 วันครั้ง	=	2 คะแนน
1-2 วันครั้ง	=	3 คะแนน
เป็นประจำทุกวัน	=	4 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดระดับค่าเฉลี่ยของการเปิดรับ สื่อ ละครโทรทัศน์ ของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนนระหว่าง 0.00 – 1.33 คะแนน จัดอยู่ในระดับต่ำ หรือมีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ น้อย

คะแนนระหว่าง 1.34 – 2.66 คะแนน จัดอยู่ในระดับปานกลาง หรือมีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ปานกลาง

คะแนนระหว่าง 2.67 – 4.00 คะแนน จัดอยู่ในระดับสูง หรือมีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ มาก

2. การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

การวัดค่าตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จำนวน 10 ข้อ

โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ตอบถูกต้องหรือไม่แน่ใจ = 0 คะแนน

ตอบไม่ถูกต้อง = 1 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดระดับค่าเฉลี่ยของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหารุนแรงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

โดยแบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

คะแนนระหว่าง 0.00 – 0.49 คะแนน จัดอยู่ในระดับต่ำ หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ น้อย

คะแนนระหว่าง 0.50 – 1.00 คะแนน จัดอยู่ในระดับสูง หรือมีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ มาก

3. การปฏิบัติตัวต่อผู้อื่น ในด้านการใช้ความรุนแรง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

การวัดค่าตัวแปรเกี่ยวกับการ การปฏิบัติตัวต่อผู้อื่น ในด้านการใช้ความรุนแรง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จำนวน 20 ข้อ

โดยแบ่งเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ไม่เคยทำเลย = 0 คะแนน

นานๆ ครั้งถึงทำ = 1 คะแนน

ทำค่อนข้างบ่อย	=	2 คะแนน
ทำบ่อยๆ	=	3 คะแนน
ทำเป็นประจำ	=	4 คะแนน

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มากำหนดระดับค่าเฉลี่ยของการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่มีเนื้อหารุนแรง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ใน โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) โดยแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

คะแนนระหว่าง 0.00 – 1.33 คะแนน จัดอยู่ในระดับต่ำ หรือมีการปฏิบัติตัวต่อผู้อื่น ในด้านการใช้ความรุนแรง น้อย

คะแนนระหว่าง 1.34 – 2.66 คะแนน จัดอยู่ในระดับปานกลาง หรือมีการปฏิบัติตัวต่อผู้อื่น ในด้านการใช้ความรุนแรง ปานกลาง

คะแนนระหว่าง 2.68 – 4.00 คะแนน จัดอยู่ในระดับสูง หรือมีการปฏิบัติตัวต่อผู้อื่น ในด้านการใช้ความรุนแรง มาก

การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลข้อมูล

เมื่อทำการรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องและลงรหัสให้เรียบร้อย จากนั้นก็นำไปประมวลผลข้อมูลผ่านทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จ SPSS 10.0 for windows เพื่อคำนวณหาสถิติที่ต้องการ และจัดทำตารางวิเคราะห์ข้อมูลแปลความหมายที่ได้จากการประมวลผลข้อมูล ทำรายงานการวิจัย อภิปราย และสรุปผลที่ได้

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องอิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) โดยใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจจากนิสิตมหาวิทยาลัยบูรพา โดยใช้ผู้วิจัย จำนวน 150 คน สามารถนำมาสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาโดยแสดงผลเป็นร้อยละและค่าเฉลี่ย

- 1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์
- 1.2 พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างใน 1 สัปดาห์
- 1.4 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 1.5 การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง
- 1.6 พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสถิติ

- 2.1 สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน
- 2.2 สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน
- 2.3 สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่ต่างกันผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน
- 2.4 สมมติฐานที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

1.1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	71	47.3
หญิง	79	52.7
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 1 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายคือ เพศหญิงจำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 52.7 เพศชายมีจำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 47.3

ตารางที่ 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 12 ปี	31	20.7
13 ปี	39	26.0
14ปี	41	27.3
15 ปีขึ้นไป	39	26.0
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีอายุ 14 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 27.3 รองลงมาคือ อายุ 13 ปี และ อายุ 15 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.0 และอันดับ 3 คืออายุต่ำกว่า 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.7

ตารางที่ 3 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

การศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	50	33.3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	50	33.3
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	50	33.3
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 3 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเท่ากันทั้ง 3 ระดับชั้นการศึกษา แบ่งเป็น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 4 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามรายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือน

รายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 10,000 บาท	9	6.0
10,001 - 20,000 บาท	31	20.7
20,001 - 30,000 บาท	37	24.7
30,001 - 40,000 บาท	22	14.7
40,001 บาทขึ้นไป	51	34.0
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 4 แสดงว่ารายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือนในประชากรกลุ่มตัวอย่างมากที่สุด คือ 40,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34.0 รองลงมาคือ 20,001 - 30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 24.7 อันดับที่ 3 คือ 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.7

1.2 พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างใน 1 สัปดาห์

ตารางที่ 5 พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่างใน 1 สัปดาห์

ใน 1 สัปดาห์นักเรียนเปิดชมละครโทรทัศน์ปริมาณเช่นไร	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	12	8.0
ปานกลาง	23	15.3
มาก	115	76.7
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 5 แสดงว่าใน 1 สัปดาห์ประชากรกลุ่มตัวอย่าง เปิดชมชมละคร โทรทัศน์มากที่สุด คือ เปิดชมมาก คิดเป็นร้อยละ 76.7 อันดับรองลงมา คือเปิดชมปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 15.3 อันดับ ที่ 3คือ เปิดชมน้อยคิดเป็นร้อยละ 8.0

1.3 พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์เรื่องต่าง ๆ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 6 แสดงละครโทรทัศน์ที่กลุ่มตัวอย่างเปิดรับชม

ละครเรื่อง	เคยชม	ไม่เคยชม
1. เรื่องก็ว่าจะไม่รัก	จำนวน 96	จำนวน 54
	ร้อยละ 64.0	ร้อยละ 36.0
2. เรื่องรักสุดฟ้าต่ำสุดโลก	จำนวน 76	จำนวน 74
	ร้อยละ 50.7	ร้อยละ 49.3
3. เรื่องเลือดขัตติยา	จำนวน 96	จำนวน 54
	ร้อยละ 64.0	ร้อยละ 36.0
4. เรื่องคู่กรรม	จำนวน 79	จำนวน 71
	ร้อยละ 52.7	ร้อยละ 47.3
5. เรื่องห้องหูน	จำนวน 101	จำนวน 49
	ร้อยละ 67.3	ร้อยละ 32.7
6. เรื่องเขี้ยวหวาน 2001	จำนวน 104	จำนวน 46
	ร้อยละ 69.3	ร้อยละ 30.7
7. เรื่องไฟสีเงิน	จำนวน 113	จำนวน 37
	ร้อยละ 75.3	ร้อยละ 24.7
8. เรื่องไซส์เสน่ห์	จำนวน 89	จำนวน 61
	ร้อยละ 59.3	ร้อยละ 40.7
9. เรื่องแม่ยายสะอื้น	จำนวน 75	จำนวน 75
	ร้อยละ 50.0	ร้อยละ 50.0

ละครเรื่อง	เคยชม	ไม่เคยชม
10. เรื่องเจ้าพระภาพ	จำนวน 65	จำนวน 85
	ร้อยละ 43.3	ร้อยละ 56.7
11. เรื่องกาเหว่าที่บางเพลง	จำนวน 95	จำนวน 55
	ร้อยละ 63.3	ร้อยละ 36.7
12. เรื่องเบญจมาศิตา ความรัก	จำนวน 97	จำนวน 53
	ร้อยละ 64.7	ร้อยละ 35.3
รวม	จำนวน 91	จำนวน 59
	ร้อยละ 60.33	ร้อยละ 39.67

จากตารางที่ 6 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง เคยชมละครโทรทัศน์มากกว่าไม่เคยชม คิดเป็นร้อยละ 60.33 ไม่เคยชมคิดเป็นร้อยละ 39.67 โดยเรื่องที่เปิดชมมากที่สุดคือเรื่องเรื่องไฟสีเงิน คิดเป็นร้อยละ 75.3 อันดับรองลงมา คือเขียวหวาน 2001 คิดเป็นร้อยละ 69.3 อันดับที่ 3 คือ เรื่องห้องหุ่น คิดเป็นร้อยละ 67.3

1.4 การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 7 แสดงการรับรู้พฤติกรรมของตัวแสดงในละครโทรทัศน์

พฤติกรรมของตัวแสดงในละครโทรทัศน์	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
เมื่อบุคคลในเรื่องไม่พอใจใครมักทำลายข้าวของเพื่อระบายอารมณ์	จำนวน 39	จำนวน 111
	ร้อยละ 26.0	ร้อยละ 74.0
เมื่อพรรคพวกถูกรังแกบุคคลในเรื่อง จะพาพวกดักทำร้ายคนที่รังแกเพื่อน	จำนวน 56	จำนวน 94
	ร้อยละ 37.3	ร้อยละ 62.7
เมื่อบุคคลในเรื่องโดนแก๊งจะวางแผนแก้แค้นคืน	จำนวน 73	จำนวน 77
	ร้อยละ 48.7	ร้อยละ 51.3
เมื่อไม่ชอบใครบุคคลในเรื่องจะแกล้งให้เจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ	จำนวน 54	จำนวน 96
	ร้อยละ 36.0	ร้อยละ 64.0
พ่อแม่โดนกลั่นแกล้ง บุคคลในเรื่องจะเอาคืน	จำนวน 79	จำนวน 71
	ร้อยละ 52.7	ร้อยละ 47.3
ถ้าบุคคลในเรื่องฆ่าคนที่ทำร้ายพ่อแม่ของเขา ถือว่าไม่มีความผิด	จำนวน 63	จำนวน 87
	ร้อยละ 42.0	ร้อยละ 58.0
เมื่อถูกแย่งคู่รักหรือคนที่หลงรักบุคคลในเรื่องจะดักทำร้ายร่างกาย	จำนวน 54	จำนวน 96
	ร้อยละ 34.0	ร้อยละ 64.0
เมื่อบุคคลในเรื่องต้องการสิ่งใด เขาจะต้องได้มันไม่ว่าวิธีการใดๆก็ตาม	จำนวน 59	จำนวน 91
	ร้อยละ 39.3	ร้อยละ 60.7
บุคคลในเรื่องยอมทำชั่วเพื่อให้เพื่อนยอมรับ	จำนวน 56	จำนวน 94
	ร้อยละ 37.3	ร้อยละ 62.7
เมื่อถูกทำร้ายด้วยเรื่องราวที่ไม่ถูกต้อง แต่ด้วยความเป็นผู้ชายบุคคลในเรื่องจะกระทำโดยไม่ลังเลใจ	จำนวน 70	จำนวน 80
	ร้อยละ 46.7	ร้อยละ 53.3

จากตารางที่ 7 แสดงว่า การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของตัวแสดงในละครโทรทัศน์ ในกลุ่มตัวอย่าง อันดับที่ 1 คือเมื่อบุคคลในเรื่องไม่พอใจใครมักทำลายข้าวของเพื่อระบายอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 74.0 ส่วนอันดับรองลงมามีจำนวนเท่ากัน คือ เมื่อไม่ชอบใครบุคคลในเรื่องจะแกล้งให้เจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ และ เมื่อถูกแย่งคู่รัก หรือคนที่หลงรักบุคคลในเรื่องจะดักทำร้ายร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 64.0 อันดับที่ 3 มีจำนวนเท่ากัน คือ เมื่อพรรคพวกถูกรังแกบุคคลในเรื่องจะพาพวกดักทำร้ายคนที่รังแกเพื่อน และ บุคคลในเรื่องยอมทำชั่วเพื่อให้เพื่อนชายอมรับ คิดเป็นร้อยละ 62.7

ตารางที่ 8 แสดงการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ของประชากรกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
น้อย	63	42.0
มาก	87	58.0
รวม	150	100.0

จากตารางที่ 8 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ มาก คิดเป็นร้อยละ 58.0 ในขณะที่มีการรับรู้น้อย คิดเป็นร้อยละ 42.0

1.5 พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 9 พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของประชากรกลุ่มตัวอย่าง

วิธีที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้อื่น	X	SD	แปลผล
1. ฉันมักใช้วิธีตะคอกหรือควาดใส่คนอื่น เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้น	1.33	0.80	น้อย
2. เมื่อฉันไม่พอใจหรือไม่ชอบใคร ฉันจะพูดประชดประชันเพื่อให้เขารู้สึกตัว และพูดจาสบประมาทให้เขาเจ็บใจ	1.21	0.91	น้อย
3. ฉันมักล้อชื่อพ่อแม่เพื่อนเพราะสนุกดี	1.32	0.97	น้อย
4. เพื่อความสนุกสนาน ฉันจะขำให้เพื่อนโกรธ	1.02	0.93	น้อย
5. เพื่อเป็นการแก้แค้นที่ทำให้ฉันอับอาย ฉันก็จะทำให้คนอื่นต้องอับอายและเสียหายเช่นกัน	0.92	1.04	น้อย
6. ฉันเคยจะทำร้ายบุคคลที่ทำให้ฉันได้รับความเดือดร้อน หรือแกล้งฉัน	0.77	1.05	น้อย
7. ฉันมักจะพูดคำหยาบคาย หรือ ด่าเมื่อฉันไม่พอใจ โกรธ หรือทะเลาะกับผู้อื่น	1.49	1.05	ปานกลาง
8. ฉันมักตั้งฉายาที่เป็นปมด้อยต่างๆ ให้เพื่อน เพื่อล้อเลียน	1.08	2.01	น้อย
9. ฉันจะได้เถียง คุณครูหรือผู้ใหญ่ทันที ถ้าฉันเห็นว่าฉันไม่ผิด	1.30	1.21	น้อย
10. ถ้าฉัน ไม่ชอบใคร ฉันมักจะทำทนายเขาให้มาต่อสู้อัน	0.58	0.87	น้อย
11. ฉันเคยข่มขู่เพื่อน เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตัวเองต้องการ	0.43	0.75	น้อย
12. ฉันเคยขู่ให้เพื่อนทะเลาะกันเพราะความสนุก	0.48	0.86	น้อย

วิธีที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้อื่น	X	SD	แปลผล
13. ฉันเคยทำท่าล้อเลียนข้อบกพร่องของเพื่อน เพื่อให้เขาโกรธ	0.72	0.85	น้อย
14. เพื่อต้องการให้คนที่ทำให้คนที่ทำให้ฉันไม่พอใจรู้ว่าฉันกำลังไม่พอใจ ฉันจะกระแทกหรือทำลายข้าวของให้เกิดเสียงดัง	0.80	0.97	น้อย
15. ถ้ามีใครแกล้งฉัน ๆ จะตอบโต้กลับทันที เช่น ถ้าเพื่อนผลักฉัน ฉันก็จะผลักเพื่อนคืน	1.43	1.07	ปานกลาง
16. ฉันจะขว้างปาสิ่งของที่อยู่ในมือใส่คนที่ทำให้ฉัน โกรธ หรือจะเข้ามาทำร้ายฉัน	0.80	0.97	น้อย
17. ฉันเคยแกล้งผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น ขัดขาให้ล้ม ทำให้เคียวรถล้ม กาน เอาของไปซ่อน เอาของที่เขาเกลียดกลัวใส่กระเป๋า เป็นต้น	0.61	0.79	น้อย
18. ถ้ามีใครทำให้ข้าวของของฉันเสียหายฉันก็จะทำให้ของๆ เขาเสียหายเป็นการตอบแทนบ้าง	0.79	1.02	น้อย
19. หากมีกรณีขัดแย้งกับคนอื่นฉันมักจะใช้กำลังตัดสิน.	0.70	0.90	น้อย
20. เมื่อฉันต้องการสิ่งของๆ เพื่อน ฉันจะขโมย หยิบฉวย หรือใช้กำลัง แย่งเอามาเป็นของตน	0.26	0.62	น้อย
รวม	0.90	0.88	น้อย

จากตารางที่ 9 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง อยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ย 0.88

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงมากที่สุดคือ ฉันมักจะพูดคำหยาบคาย หรือ คำเมื่อฉันไม่พอใจ โกรธ หรือทะเลาะกับผู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ย 1.49 รองลงมาคือ ถ้ามีใครแกล้งฉัน ๆ จะตอบโต้กลับทันที เช่น ถ้าเพื่อนผลักฉัน ฉันก็จะผลักเพื่อนคืน โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.43 และอันดับ 3 ฉันมักใช้วิธีตะโกนหรือตวาดใส่คนอื่น เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.33

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1 สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศกับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

เพศ		การรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์		รวม	χ^2
		น้อย	มาก		
ชาย	จำนวน	34	37	71	1.918
	ร้อยละ	47.9	52.1	100.0	
หญิง	จำนวน	29	50	79	
	ร้อยละ	36.7	63.3	100.0	
รวม	จำนวน	63	87	150	

จากตารางที่ 10 แสดงว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่แตกต่างต่างกัน

ตารางที่ 11 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุกับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

อายุ		การรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์		รวม	χ^2
		น้อย	มาก		
ต่ำกว่า 12 ปี	จำนวน	11	20	31	2.125
	ร้อยละ	35.5	64.5	100.0	
13 ปี	จำนวน	15	24	39	
	ร้อยละ	38.5	61.5	100.0	
14ปี	จำนวน	17	24	41	
	ร้อยละ	41.5	58.5	100.0	
15 ปีขึ้นไป	จำนวน	20	19	39	
	ร้อยละ	51.3	48.7	100.0	
รวม	จำนวน	63	87	150	

จากตารางที่ 11 แสดงว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่แตกต่างต่างกัน

ตารางที่ 12 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษากับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

การศึกษา		การรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์		รวม	χ^2
		น้อย	มาก		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	จำนวน	16	30	46	2.021
	ร้อยละ	34.8	65.2	100.0	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	จำนวน	22	31	53	
	ร้อยละ	41.5	58.5	100.0	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวน	25	26	51	
	ร้อยละ	49.0	51.0	100.0	
รวม	จำนวน	63	87	150	

จากตารางที่ 12 แสดงว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษาที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่แตกต่างต่างกัน

ตารางที่ 13 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเนื่องกับการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

รายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเนื่อง		การรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์		รวม	χ^2
		น้อย	มาก		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	จำนวน	3	6	9	1.429
	ร้อยละ	33.3	66.7	100	
10,001 - 20,000 บาท	จำนวน	14	17	31	
	ร้อยละ	45.2	54.8	100	
20,001 - 30,000 บาท	จำนวน	13	24	37	
	ร้อยละ	35.1	64.9	100	
30,001 - 40,000 บาท	จำนวน	10	12	22	
	ร้อยละ	45.5	54.5	100	
40,001 บาทขึ้นไป	จำนวน	23	28	51	
	ร้อยละ	45.1	54.9	100	
รวม	จำนวน	63	87	150	

จากตารางที่ 13 แสดงว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์รายได้ของบิดามารดาที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่แตกต่างต่างกัน

2.2 สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน มีผลต่อการใช้พฤติกรรมความรุนแรงที่ต่างกัน

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ ต่อพฤติกรรมความรุนแรงของกลุ่มตัวอย่าง

เพศ		พฤติกรรมความรุนแรงในเด็ก			รวม	χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ชาย	จำนวน	48	22	1	71	16.266
	ร้อยละ	67.6	31.0	1.4	100	
หญิง	จำนวน	74	5	0	79	
	ร้อยละ	93.7	6.3	0	100	
รวม	จำนวน	122	27	1	150	

** $P \leq 0.01$

จากตารางที่ 14 แสดงว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านเพศ ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 โดยที่เพศหญิงมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น อยู่ในระดับน้อย มากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 93.7 และ ส่วนเพศชายมีการใช้ความรุนแรงน้อย คิดเป็นร้อยละ 67.6

ตารางที่ 15 เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุ ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น
ของกลุ่มตัวอย่าง

อายุ		พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็ก			รวม	χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ต่ำกว่า 12 ปี	จำนวน	21	10	0	31	8.725
	ร้อยละ	67.7	32.3	0	100	
13 ปี	จำนวน	35	4	0	39	
	ร้อยละ	89.7	10.3	0	100	
14ปี	จำนวน	33	7	1	41	
	ร้อยละ	80.5%	17.1	2.4	100	
15 ปีขึ้นไป	จำนวน	33	6	0	39	
	ร้อยละ	84.6	15.4	0	100	
รวม	จำนวน	122	27	1	150	

จากตารางที่ 15 แสดงว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านอายุที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นที่แตกต่างต่างกัน

ตารางที่ 16 เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านการศึกษา ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น ของกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษา		พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็ก			รวม	χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1	จำนวน	34	12	0	46	4.751
	ร้อยละ	73.9	26.1	0	100	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	จำนวน	44	8	1	53	
	ร้อยละ	83.0	15.1	1.9	100	
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3	จำนวน	44	7	0	51	
	ร้อยละ	86.3	13.7	0	100	
รวม	จำนวน	122	27	1	150	

จากตารางที่ 16 แสดงว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านระดับการศึกษาที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นที่แตกต่างต่างกัน

ตารางที่ 17 เปรียบเทียบลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ของบิดามารดา ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น ของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ของบิดามารดา		พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็ก			รวม	χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	จำนวน	8	1	0	9	6.262
	ร้อยละ	88.9	11.1	0	100	
10,001 - 20,000 บาท	จำนวน	25	6	0	31	
	ร้อยละ	80.6	19.4	0	100	
20,001 - 30,000 บาท	จำนวน	34	3	0	37	
	ร้อยละ	91.9	8.1	0	100	
30,001 - 40,000 บาท	จำนวน	18	4	0	22	
	ร้อยละ	81.8	18.2	0	100.0	
40,001 บาทขึ้นไป	จำนวน	37	13	1	51	
	ร้อยละ	72.5	25.5	2.0	100	
รวม	จำนวน	122	27	1	150	

จากตารางที่ 17 แสดงว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ของบิดามารดา ที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นที่แตกต่างต่างกัน

2.3 สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

ตารางที่ 18 เปรียบเทียบการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ต่อการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของกลุ่มตัวอย่าง

การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์		การรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์		รวม	χ^2
		น้อย	มาก		
น้อย	จำนวน	1	11	12	8.949
	ร้อยละ	8.3	91.7	100.0	
ปานกลาง	จำนวน	14	9	23	
	ร้อยละ	60.9	39.1	100.0	
มาก	จำนวน	48	67	115	
	ร้อยละ	41.7	58.3	100.0	
รวม	จำนวน	63	87	150	

จากตารางที่ 18 แสดงว่าการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

2.4 สมมติฐานที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์
ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

ตารางที่ 19 การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น

การรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์		พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็ก			รวม	χ^2
		น้อย	ปานกลาง	มาก		
น้อย	จำนวน	49	13	1	63	1.969
	ร้อยละ	77.8	20.6	1.6	100	
มาก	จำนวน	73	14	0	87	
	ร้อยละ	83.9	16.1	0	100	
รวม	จำนวน	122	27	1	150	

จากตารางที่ 19 แสดงว่า การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์
ต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง อิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)
2. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)
3. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น ของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

ลักษณะของการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1-ม.3) โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จำนวน 150 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Quota Sampling จากนั้นนำข้อมูลไปประมวลผลโดยโปรแกรม Spss for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย เพื่ออธิบายลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างอิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) ส่วนการทดสอบสมมติฐานนั้นใช้การหาค่าความแตกต่างแบบสถิติวิเคราะห์ไคสแควร์ (Chi-Square) ในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากร

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีจำนวนทั้งสิ้น 150 คน แบ่งเป็นเพศหญิง 79 คน เพศชาย 71 คน ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) แบ่งเป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ชั้นละ 50 คน มีอายุต่ำกว่า 12 ปีคิดเป็นร้อยละ 20.7 อายุ 13 ปีคิดเป็นร้อยละ 26 อายุ 14 ปีคิดเป็นร้อยละ 27.3 และอายุ 15 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 26 ในด้านรายได้ของบิดา มารดา ที่มีมากที่สุด คือ 40,001 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 34 รองลงมาคือ 20,001 - 30,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 24.7 รายได้ 10,001 - 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 20.7 รายได้ 30,001 - 40,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 14.7 อันดับสุดท้าย คือ ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 6

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมละครโทรทัศน์ของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ มีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 76.7 แต่เมื่อจำแนกในละครแต่ละเรื่องจะพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเปิดรับชมละครโทรทัศน์เรื่องเรื่องไฟสีเงิน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 75.3 อันดับรองลงมา คือ เขียวหวาน 2001 คิดเป็นร้อยละ 69.3 อันดับที่ 3 คือ เรื่องห้องหุ่น คิดเป็นร้อยละ 67.3

ส่วนที่ 3 การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้มีการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 58 เมื่อจำแนกตามรายข้อพบว่า

กลุ่มตัวอย่างมีรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์มากที่สุดคือ เมื่อบุคคลในเรื่องไม่พอใจใครมักทำลายข้าวของเพื่อระบายอารมณ์ คิดเป็นร้อยละ 74.0 ส่วนอันดับรองลงมา มีจำนวนเท่ากัน คือ เมื่อไม่ชอบใครบุคคลในเรื่องจะแกล้งให้เจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ และ เมื่อถูกแย่งคู่รัก หรือคนที่หลงรักบุคคลในเรื่องจะดักทำร้ายร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 64.0 อันดับที่ 3 มีจำนวนเท่ากัน คือ เมื่อพรรคพวกถูกรังแกบุคคลในเรื่องจะพาพวกดักทำร้ายคนที่รังแกเพื่อน และ บุคคลในเรื่องยอมทำชั่วเพื่อให้เพื่อนๆยอมรับ คิดเป็นร้อยละ 62.7

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ มีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นในระดับน้อยโดยคิดเป็นร้อยละ 0.90 เมื่อจำแนกตามรายชื่อพบว่า

กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงมากที่สุดคือ ฉันมักจะพูดคำหยาบคาย หรือ คำเมื่อฉันไม่พอใจ โกรธ หรือทะเลาะกับผู้อื่นโดยมีค่าเฉลี่ย 1.49 รองลงมาคือ ถ้ามีใครแกล้งฉัน ๆ จะตอบโต้กลับทันที เช่น ถ้าเพื่อนล้อฉัน ฉันก็จะล้อเพื่อนคืนโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.43 และอันดับ 3 ฉันมักใช้วิธีตะคอกหรือตวาดใส่คนอื่น เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 1.33

2. การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และรายได้ของบิดามารดา) ที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน มีผลต่อการใช้พฤติกรรมความรุนแรงต่อผู้อื่นที่ต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ) ที่แตกต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับ 0.01 นอกจากนี้ยังพบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ (อายุ, ระดับการศึกษา และรายได้ของบิดามารดา) ที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นที่ต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

สมมุติฐานที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์
ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์
ต่างกัน ไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

การอภิปรายผล

**การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตพิบูล
บำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี**

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ ในระดับมาก ทั้งนี้
เนื่องจาก สื่อละครโทรทัศน์เป็นสื่อที่เด็กให้ความสนใจมากกว่าสื่อชนิดอื่น โดยเฉพาะช่วงเวลา หลัง
จากเลิกเรียน เพราะเกือบทุกบ้านของประเทศไทย มีโทรทัศน์ประจำบ้าน ประกอบกับโทรทัศน์นั้นมี
คุณลักษณะดีเด่นหลายประการ เช่น เป็นสื่อที่สามารถทำให้เด็กเกิดความสนใจด้วยภาพและเสียงที่น่า
ติดตาม โดยเฉพาะละครเป็นสื่อที่เน้นความบันเทิง จึงต้องมีการชักนำให้ผู้ชมติดตาม ด้วยภาพและเสียง
ที่น่าสนใจยิ่งขึ้น จึงไม่น่าแปลกใจเลย ที่เด็กจะเปิดรับชมละครโทรทัศน์ในระดับมาก สอดคล้องกับ
กาญจนา แก้วเทพ และคณะ (2540) กล่าวไว้ว่าบทบาทของสื่อโทรทัศน์ต่อการพัฒนาเด็กและเยาวชน
ในสมัยปัจจุบันเป็นยุคของ “วัฒนธรรมทางโทรทัศน์” (Television Culture) เนื่องจากสื่อโทรทัศน์มี
อิทธิพลทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ อย่างกว้างขวางในชีวิตประจำวันของผู้คน และเป็นศูนย์รวมของ
การสร้างสรรค์วัฒนธรรมสังคมในเชิงปริมาณนั้น เกือบทุกบ้านของประเทศไทย มีโทรทัศน์ประจำบ้าน
และแม้จะไม่มีโทรทัศน์เป็นของตัวเอง ก็แทบจะไม่มีคนไทยคนไหนไม่เคยดูโทรทัศน์เลยในชีวิต ใน
ส่วนของคุณภาพ เนื่องจากโทรทัศน์นั้นมีคุณลักษณะดีเด่นหลายประการ เช่น เป็นสื่อที่มีทั้งภาพเคลื่อนไหว
ไหว และเสียงประกอบ ผู้ใช้จึงไม่จำเป็นต้องอ่านออกเขียนได้ (จึงดูชมกันได้ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับ
การศึกษา) เป็นสื่อที่ไม่ต้องจ่ายเงินตามเวลาเปิดรับ ฯลฯ

การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างมีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งผ่านการอบรมสั่งสอนจากครู อาจารย์และผู้ปกครองมาแล้ว จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าการกระทำใดถูก การกระทำใดผิด สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจมาศ เบ็ญจพรกุลพงศ์ (2544) พบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถตีความ แยกแยะพฤติกรรมในด้านที่ดีและไม่ดีได้และยังสามารถนำเนื้อหาที่ได้รับรู้มาทั้งหมดตีความ เป็นข้อคิดหรือคติเตือนใจที่ได้จากเรื่อง สำหรับความคิดเห็นของเด็กที่มีต่อการ์ตูนจีนจึง จอมแก่น พบว่า เด็กมีการรับรู้ว่าเป็นเด็กไม่ดี และไม่มีเด็กคนใดอยากเลียนแบบ จีนจัง แต่ที่เด็กๆ ชอบดูการ์ตูนจีนเพราะความตลก สนุกสนาน

พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา)

จากผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรม ในระดับน้อย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำแบบสอบถามเป็นเพศหญิง มีจำนวนมากกว่าเพศชาย ซึ่งเพศหญิงมีพฤติกรรมการแสดงความก้าวร้าวน้อยกว่าเพศชาย สอดคล้องกับแนวคิดของ Kimball และ Joy (1987) (อ้างถึงใน จูไรรัตน์ จินตกานนท์, 2534: 59-62) ได้พบว่าพฤติกรรมแสดงออกของเด็กหญิงจะน้อยกว่าเด็กชาย และมีข้อสังเกตว่า พฤติกรรมที่ใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น จะแสดงออกทางวาจามากกว่าการกระทำ โดย พฤติกรรมก้าวร้าวที่พบมากที่สุดคือ ฉันทักจะพูดคำหยาบคาย หรือ คำเมื่อฉันไม่พอใจ โกรธ หรือทะเลาะกับผู้อื่น

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

จากผลการวิจัยพบว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ,อายุ,ระดับการศึกษา และรายได้ของบิดามารดา) ที่ต่างกันไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน เนื่องจากบุคคลจะเลือกรับรู้ตามความสนใจและความต้องการ โดยจากลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่างมีความใกล้เคียงกันจึงทำให้ความมีสนใจในเรื่องที่คล้ายๆกัน

สมมติฐานที่ 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่ต่างกัน มีผลต่อการ ใช้พฤติกรรมความรุนแรงต่อผู้อื่นที่ต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ) ที่ต่างกัน มีผลต่อการใช้พฤติกรรมกรร ความรุนแรงต่อผู้อื่นที่ต่างกัน โดยนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.01 โดยลักษณะทางประชากรศาสตร์ (เพศ) นั้น เพศหญิงมีพฤติกรรมกรรใช้ความรุนแรง น้อยกว่าเพศชาย โดยมีเพียงร้อยละ ส่วนเพศชาย ร้อยละ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจาก เพศหญิงเป็นเพศที่มีความนุ่มนวลและเรียบร้อย และมีลักษณะของการ ดำรงชีวิตต่างๆที่ไม่ต้องเกี่ยวกับการใช้กำลังเหมือนเพศชาย จึงให้การแสดงออกในด้านการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นออกมาน้อยกว่าเพศชาย สอดคล้องกับกับงานวิจัยของ Kimball และ Joy (1987) (อ้างถึงใน จูไรรัตน์ จินตกานนท์, 2534: 59-62) พบว่าพฤติกรรมกรรแสดงความก้าวร้าวของเด็กหญิงจะน้อยกว่า เด็กชาย แต่ทั้งสองเพศก็ไม่มี ความแตกต่างกันในเรื่องของการใส่ใจ และความเข้าใจเนื้อหารายการโทรทัศน์ เด็กทั้งชายและหญิงต่างได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมในการดูโทรทัศน์ เช่น ข้อวิจารณ์ของผู้ ใหญ่ระหว่างนั่งชมรายการอยู่ด้วยไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 การเปิดรับสื่อละคร โทรทัศน์ที่ต่างกันมีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรใช้ ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน

จากการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อละคร โทรทัศน์ที่ต่างกัน ไม่มีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ที่ต่างกัน เนื่องมาจากการที่เด็กได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมกรรใช้ความรุนแรง จากสภาพแวดล้อม และบุคคลรอบตัว ทำให้เด็กรู้ ได้เห็นในสิ่งที่ถูกต้อง และ ไม่ถูกต้อง ละครโทรทัศน์เป็นเพียงสื่อ สื่อหนึ่งในจำนวนหลายสื่อที่เด็กได้รับในชีวิตประจำวัน ดังนั้น โอกาสที่เด็กจะได้รับรู้ พฤติกรรมกรรใช้ความรุนแรงจาก จากสื่อชนิดอื่นจึงมีเช่นกัน และเมื่อเป็นเช่นนั้น ไม่ว่าจะเด็กจะเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์มาก หรือ น้อย แต่หากมีความรู้และทัศนคติต่อการ ใช้ความรุนแรงที่ถูกต้องแล้ว เด็กก็ยิ่งรับรู้ ว่าสิ่งใดคือการใช้ความก้าวร้าว และความก้าวร้าวก็ไม่ใช่สิ่งที่ดี สอดคล้องกับ ทฤษฎีการเปิดรับสื่อ (Selective Process) ที่กล่าวว่า ข่าวสาร เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่างๆในชีวิตมนุษย์ และมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องอาศัยแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้ และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อมนุษย์เกิดความไม่เข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่งมากเท่าใด ความต้องการข่าวสารก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น และการที่ข่าวสารจะเข้าถึงความสนใจของผู้รับสารได้นั้น มักจะผ่านกระบวนการเลือกรับข่าวสารของบุคคลนั้นแล้ว ในขณะที่เดียวกันการเลือกรับรู้ (Selective Retention) นอกจากบุคคลจะเลือกรับเลือกตีความข่าวสารที่ได้รับไปในทางที่สอดคล้องกับทัศนคติและประสบการณ์ที่มีอยู่ก่อน ในกรณีที่ข่าวสารที่ได้รับมาใหม่มีความขัดแย้งกับทัศนคติและความเชื่อเดิม บุคคลมักจะบิดเบือนข่าวสารนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับทัศนคติและความเชื่อของตน

สมมติฐานที่ 4 การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ต่างกันมีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ ต่างกันไม่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กที่ต่างกัน เนื่องจาก กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามค่อนหาอาจารย์จึงทำให้ แบบสอบถามหัวข้อเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่น มีความคลาดเคลื่อนไปจากความเป็นจริง แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มเป้าหมายมีพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงทางวาจา มากกว่าทางการกระทำ โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมากที่สุด คือ สอดคล้องกับงานวิจัยของประไพรัตน์ วีระพงศ์ เศรษฐ์ (2541) ทำการวิจัยเรื่องพฤติกรรมก้าวร้าวในรายการประเภทละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ พบว่าละครและภาพยนตร์ทางโทรทัศน์ พบว่าลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวที่พบบ่อยครั้งที่สุดในละครโทรทัศน์คือ พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ลักษณะ ตะคอกควาดว่าสำหรับพฤติกรรมก้าวร้าวที่มีลักษณะตามลำดับ ลักษณะพฤติกรรมก้าวร้าวที่พบบ่อยครั้งที่สุด คือ พฤติกรรมก้าวร้าวทางวาจา ลักษณะ ตะคอกควาด

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยได้ทราบถึงปัจจัยด้านต่าง ๆ อันได้แก่ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านต่าง ๆ การเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์ การรับรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์ และพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อผู้อื่นของ เด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) ชลบุรี

อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้ทำวิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. พฤติกรรมชมละครโทรทัศน์ของเด็ก

จากการวิจัยพบว่าเด็กเปิดชมละครโทรทัศน์มาก และละครโทรทัศน์ที่นำมาเป็นตัวอย่างในแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่นอกจากจะมีเนื้อหารุนแรงแล้ว เป็นละครหลังข่าว หากเด็กติดตามดูละครจนจบ จะทำให้ต้องนอนดึกเกินไปอาจส่งผลกระทบต่อการศึกษาของเด็ก ดังนั้นทางโรงเรียนควรมีการรณรงค์ให้ผู้ปกครองดูแลบุตรหลานของตนเอง และส่งเสริมให้เด็กเข้านอน แต่ห้ามนำทีวีดูภาพของตัวเอง

2. การรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

จากการวิจัยพบว่าเด็กมีการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละคร โทรทัศน์สูง ทางผู้ผลิตรายการละครโทรทัศน์และทางสถานี จึงควรให้ความสำคัญกับผู้ชมที่เป็นเด็ก โดยการลดเนื้อหาละครให้มีความรุนแรงน้อยลง หรือเลื่อนเวลาออกอากาศให้เหมาะสม กับเด็ก เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาอิทธิพลของละคร โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ได้สำรวจไปถึงระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไปจึงควรศึกษาให้ครบทุกระดับชั้นเพื่อนำผลการวิจัย เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรง เลียนแบบโทรทัศน์ในเด็ก ให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง
2. การทำวิจัยครั้งนี้ มีการให้อาจารย์ประจำวิชาเป็นผู้แจกแบบสอบถาม จึงทำให้ข้อมูลในหัวข้อ การใช้ความรุนแรงกับผู้อื่นมีความคลาดเคลื่อน ดังนั้น ในการวิจัยครั้งต่อไป หากมีการใช้แบบสอบถาม ที่ต้องการวัดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง ควรทำการแจกด้วยตัวเอง หรือให้บุคคลวัยเดียวกับกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้แจกแบบสอบถาม โดยผู้ทำวิจัยคอยสังเกตการห่างเพื่อข้อมูลที่ถูกต้องในการทำวิจัยครั้งต่อไป
3. การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเฉพาะอิทธิพลของสื่อละครโทรทัศน์เท่านั้น สำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป จึงควรศึกษาอิทธิพลในด้านอื่นที่อาจจะมีผลต่อ พฤติกรรมการใช้ความรุนแรงของเด็กควบคู่ไปด้วย เช่น ความสัมพันธ์ในครอบครัว เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาร่วมกันระหว่าง สื่อมวลชน กับ ครอบครัว ในการลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็ก

บรรณานุกรม

- กาญจนา แก้วเทพ, การศึกษาสื่อสารมวลชนด้วยทฤษฎีวิพากษ์ (Critical Theory) แนวคิดและตัวอย่างงานวิจัย, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541
- กาญจนา แก้วเทพ, "เทคนิคการวิเคราะห์สื่อมวลชน", เอกสารประกอบรายวิชา, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
- กาญจนา แก้วเทพ, "สื่อและวัฒนธรรมศึกษา", เอกสารประกอบรายวิชา, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542
- กาญจนา แก้วเทพและคณะ, สถานภาพแห่งองค์ความรู้: บทบาทสื่อมวลชนกับการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว, สำนักงานกองทุนสนับสนุนงานวิจัย (สกว.), สิงหาคม 2540
- จตุพร รัตแพทย, "ทัศนคติและพฤติกรรมการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางโทรทัศน์ ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายกรุงเทพมหานคร", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะวารสารศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538
- นราพร สังข์ชัย, "ความพึงพอใจของเด็กที่มีต่อรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาสื่อสารมวลชน, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539
- บำรุง สีอำพัยและคณะ, อิทธิพลของโทรทัศน์ ต่อเด็กไทย, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518
- ปัทมา ทองสิมา, "การใช้โทรทัศน์ของเด็กภายในครอบครัว", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, ภาควิชาสื่อสารมวลชน, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536
- รัฐจวน มีนประดิษฐ์, "อิทธิพลของโทรทัศน์ที่มีต่อเด็กประถมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมาจากครอบครัวที่มีฐานะต่ำ", วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, คณะวารสารศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513
- วิภา อุดมฉันท, "การผลิตรายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก", เอกสารประกอบรายวิชา, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541

มหาวิทยาลัยบูรพา

Burapha University

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่องอิทธิพลของละครโทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น
โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ (มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี
คำชี้แจง แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเพื่อการประชาสัมพันธ์ภาควิชาวิทยาศาสตร์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นแบบสอบถามเพื่อวัดอิทธิพลของละคร
โทรทัศน์ต่อพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงในเด็กมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ
(มหาวิทยาลัยบูรพา) จังหวัดชลบุรี โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

โปรดกรเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 12 ปี

13 ปี

14 ปี

15 ปีขึ้นไป

3. การศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

4. รายได้ของบิดามารดา รวมกันต่อเดือน

ต่ำกว่า 10,000 บาท 10,001 - 20,000 บาท

20,001 - 30,000 บาท 30,001 - 40,000 บาท

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการเปิดรับสื่อละครโทรทัศน์

โปรดกรการเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน

5. ใน 1 สัปดาห์นักเรียนเปิดชมละครโทรทัศน์ปริมาณเช่นไร

() ไม่เคยเลย

() อาทิตย์ละครครั้ง

() 3-4 วันครั้ง

() 1-2 วันครั้ง

() เป็นประจำทุกวัน

6. นักเรียนเคยชมละครเรื่องต่างเหล่านี้หรือไม่

ละครเรื่อง	เคยชม	ไม่เคยชม
1. เรื่องที่ว่าจะไม่รัก		
2. เรื่องรักสุดฟ้าต่ำสุดโลก		
3. เรื่องเลือดขัตติยา		
4. เรื่องคู่กรรม		
5. เรื่องห้องหุ่น		
6. เรื่องเขี้ยวหวาน 2001		
7. เรื่องไฟสีเงิน		
8. เรื่องโซ่เสนหา		
9. เรื่องแม่ยายสะอื้น		
10. เรื่องเจ็ดพระกาฬ		
11. เรื่องกาเหว่าที่บางเพลง		
12. เรื่องเบญจมาศ คีตา ความรัก		

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้เกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในละครโทรทัศน์

โปรดการเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน

7. หลังจากชมละครโทรทัศน์แล้ว นักเรียนคิดว่าการกระทำต่าง ๆ เหล่านี้ ของตัวละคร เป็นการกระทำที่ถูกต้องหรือไม่

พฤติกรรมของตัวละครในละครโทรทัศน์	ถูกต้อง	ไม่ถูกต้อง
1. เมื่อบุคคลในเรื่องไม่พอใจใครมักทำลายข้าวของเพื่อระบายอารมณ์		
2. เมื่อพรรคพวกถูกรังแกบุคคลในเรื่อง จะพาพวกดักทำร้ายคนที่รังแกเพื่อน		
3. เมื่อบุคคลในเรื่อง โคนแก๊งจะวางแผนแก้แค้นคืน		
4. เมื่อไม่ชอบใครบุคคลในเรื่องจะแก๊งให้เจ็บปวดทั้งร่างกายและจิตใจ		
5. พ่อแม่ โคนกลั่นแกล้ง บุคคลในเรื่องจะเอาคืน		
6. ถ้าบุคคลในเรื่องฆ่าคนที่ทำร้ายพ่อแม่ของเขา ถือว่าไม่มีผิด		
7. เมื่อถูกแย่งคูรักหรือคนที่หลงรักบุคคลในเรื่องจะดักทำร้ายร่างกาย		
8. เมื่อบุคคลในเรื่องต้องการสิ่งใด เขาจะต้องได้มัน ไม่ว่าวิธีการใดๆก็ตาม		
9. บุคคลในเรื่องยอมทำชั่วเพื่อให้เพื่อนยอมรับ		
10. เมื่อถูกทำร้ายด้วยเรื่องราวที่ไม่ถูกต้อง แต่ด้วยความเป็นลูกผู้ชายบุคคลในเรื่องจะกระทำโดยไม่ลังเลใจ		

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้ความรุนแรง

โปรดการเครื่องหมาย / ลงหน้าข้อความที่ตรงกับข้อเท็จจริงของท่าน

8. นักเรียนเคยแสดงพฤติกรรมต่างๆเหล่านี้หรือไม่

วิธีที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้อื่น	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยๆ	ทำค่อนข้างบ่อย	นานๆ ครั้งถึงทำ	ไม่เคยทำเลย
1. ฉันมักใช้วิธีตะคอกหรือควาดใส่คนอื่น เมื่อมีการขัดแย้งเกิดขึ้น					
2. เมื่อฉันไม่พอใจหรือไม่ชอบใคร ฉันจะพูดประชดประชันเพื่อให้เขาารู้สึกตัว และพูดจาสบประมาทให้เขาเจ็บใจ					
3. ฉันมักล้อชื่อพ่อแม่เพื่อนเพราะสนุกดี					
4. เพื่อความสนุกสนาน ฉันจะขู่ให้เพื่อน โกรธ					
5. เพื่อเป็นการแก้แค้นที่ทำให้ฉันอับอาย ฉันก็จะทำให้นั้นต้องอับอายและเสียหายนั่นกัน					
6. ฉันเคยจะทำร้ายบุคคลที่ทำให้ฉันได้รับความเดือดร้อนหรือแกล้งฉัน					
7. ฉันมักจะพูดคำหยาบคาย หรือ คำเมื่อฉันไม่พอใจ โกรธ หรือทะเลาะกับผู้อื่น					
8. ฉันมักตั้งฉายาที่เป็นปมค้อยต่างๆ ให้เพื่อน เพื่อล้อเลียน					
9. ฉันจะโต้เถียง คุณครูหรือผู้ใหญ่ทันที ถ้าฉันเห็นว่าฉันไม่ผิด					
10. ถ้าฉันไม่ชอบใคร ฉันมักจะทำทนายเขาให้มาต่อสู้อัน					
11. ฉันเคยข่มขู่เพื่อน เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่ตัวเองต้องการ					
12. ฉันเคยขู่ให้เพื่อนทะเลาะกันเพราะความสนุก					

วิธีที่นักเรียนปฏิบัติต่อผู้อื่น	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อยๆ	ทำค่อนข้างบ่อย	นานๆ ครั้งถึงทำ	ไม่เคยทำเลย
13. ฉันเคยทำทำล้อเลียนข้อบกพร่องของเพื่อน เพื่อให้เขาโกรธ					
14. เพื่อต้องการให้คนที่ทำให้คนที่ทำให้ฉันไม่พอใจ รู้ตัว ว่าฉันกำลังไม่พอใจ ฉันจะกระแทกหรือทำลายข้าวของให้เกิดเสียงดัง					
15. ถ้ามีใครแกล้งฉัน ๆ จะตอบโต้กลับทันที เช่น ถ้าเพื่อนผลักฉัน ฉันก็จะผลักเพื่อนคืน					
16. ฉันจะขว้างปาสิ่งของที่อยู่ในมือใส่คนที่ทำให้ฉัน โกรธ หรือจะเข้ามาทำร้ายฉัน					
17. ฉันเคยแกล้งผู้ที่อ่อนแอกว่า เช่น ขัดขาให้ล้ม ทำให้เดือดร้อนลำบาก เขาของ ไปซ่อน เขาของที่เขาเกลียดกลัวใส่กระเป๋า เป็นต้น					
18. ถ้ามีใครทำให้ข้าวของของฉันเสียหายฉันก็จะทำให้ของๆ เขาเสียหายเป็นการตอบแทนบ้าง					
19. หากมีกรณีขัดแย้งกับคนอื่นฉันมักจะใช้กำลังตัดสิน.					
20. เมื่อนั้นต้องการสิ่งของๆ เพื่อน ฉันจะขโมย หีบฉวย หรือใช้กำลัง แย่งเอามาเป็นของตน					

ขอขอบคุณทุกท่านที่กรุณากรอกแบบสอบถาม